

АНАЛИТИЧЕН ДОКЛАД
за
резултатите от проведеното обществено
проучване сред гражданите
на Област Русе в изпълнението на проект
“Съдебната реформа под лупа”

СЪДЪРЖАНИЕ	стр.
ВЪВЕДЕНИЕ	3
РАЗДЕЛ 1	3
1. Цели и задачи на проучването	3
2. Организация и провеждане на проучването	5
2.1. Териториален обхват	6
2.2. Целева група	6
2.3. Инструментариум	7
2.4. Анкетна карта	8
3. Цели на анализа	9
РАЗДЕЛ 2	10
АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ, ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ	10
1. Профил на целевата група	10
2. Изводи от анализа на профила на целевата група	13
3. Анализ на резултатите от проучването	15
ПЪРВА ГРУПА ВЪПРОСИ -Правомощия, компетентции, функции и обществено доверие	15
ВТОРА ГРУПА ВЪПРОСИ - Обществена оценка за работата на магистратите	26
ТРЕТА ГРУПА ВЪПРОСИ - Обществена оценка за работата на съдебната администрация	37
ЗАКЛЮЧИТЕЛНА ОЦЕНКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗСЛЕДВАНЕТО	48
ОСНОВНИ ПРЕПОРЪКИ	49

ВЪВЕДЕНИЕ

Проект № BG05SFOP001-3.003- 0043, „Съдебната реформа под лупа“ се реализира с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от ЕС чрез Европейския социален фонд по процедура BG05SFOP001-3.003 „Граждански контрол върху реформата в съдебната система“. Изпълнението на проекта се осъществява чрез партньорско взаимодействие между **Районният съд - Русе, Сдружение „Център „Динамика“ - Русе и Клуб „Отворено общество“ - Русе.**

Основната цел на проекта е провеждане на граждански контрол върху работата на Районния съд - Русе, в контекста на извършващата се в Република България реформа в съдебната система, както и инициране на мерки за подобряването на прозрачността на действията на съда и повишаването на общественото доверие.

Специфични цели:

- Осигуряване на гражданско участие за наблюдение на съда;
- Подобряване на обществения образ на съдебната власт като гарант на върховенството на закона и като власт, осигуряваща защитата на правата и законните интереси на гражданите и бизнеса;
- Осигуряване на ефективна комуникация между съда и структурите на гражданското общество и бизнеса;
- Облекчаване на достъпа до правосъдие и съдебна защита на гражданите;
- Въвеждане на добри съдебни практики от страната и страните – членки на Европейския съюз.

Динамичните промени в съдебната система през последните години доведоха до определяне на нови приоритети, свързани с насочване на вниманието към области, придобили актуалност в хода на съдебната реформа.

Необходимо е съдебната власт в по-голяма степен да се отвори към гражданите и да предоставя повече и по-разбираема информация. Необходимо е непрекъснато да се информират медиите и обществеността за структурните и функционални промени, които се правят и за усилията, които се полагат.

Съдебната власт трябва да гарантира оптимално използване на всички налични човешки и материални ресурси, да оптимизира работните процеси, да опрости процедурите, да внедрява съвременни информационни технологии, да наблюдава и периодично да анализира и оценява ефективността им спрямо очакванията на гражданите.

За установяване на **актуалното ниво на общественото доверие** в съдебната власт /в частност - доверието в Районният съд - Русе/, проектът включва провеждане на проучване сред представители на ключови граждански и бизнес структури, както и вътрешно проучване сред магистратите и служителите на съда, относно техните нагласи и очаквания от съдебната реформа.

Този доклад е част от **Дейност 1** "Проучвания и анализ на работата на Районен съд – Русе" и предоставя експертен анализ на резултатите от проучването сред **гражданите**, като една от целевите групи, изводи и препоръки за усъвършенстване на определени аспекти от работата на съда.

Очаква се, резултатите от проучването и съпътстващия ги анализ да допринесат за реализацията на проектните цели и за успешното изпълнение на проекта.

РАЗДЕЛ 1

1. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ОБЩЕСТВЕННОТО ПРОУЧВАНЕ

Защо правим това изследване?

През последните години общественият фокус върху съдебната власт остава силно концентриран. Необходимо е да се оцени влиянието на редица фактори:

- Опитът на страната ни да се приобщи към общественото устройство и стандартите на живот на старите европейски демокрации;
- Повлияните от това, но останали неизпълнени, политически заявления за реформиране на съдебната власт в съответствие с международните стандарти;
- Налагащото се в обществото чувство за липса на справедливост и способност на съдебните органи да функционират в интерес на гражданите,
- Поддържаните аргументи на съдийската общност и на представителите на неправителствения сектор за необходимостта от реформи.

За съжаление, общественият дебат по въпросите на правосъдието се развива

в
4

широка амплитуда - докато се търси решение на съществени детайли за функциониране на правосъдието, се пропускат основополагащите въпроси за системата, които биха подобрили дейността ѝ. Тези негативни процеси се засилват от бързите и лишени от широко обществено одобрение законодателни изменения. Така, вгледани в трудните дела по промяна на базисното законодателство, допускаме отстъпление от по-лесните, но важни въпроси.

По тази причина, нашият екип чрез това изследване, прави да постави акцент върху една основна и ненапълно изследвана гледна точка от дейността на съдебната власт, а именно **публичността, прозрачността** и следващата се от това **отчетност на съдените органи**.

Публичността, прозрачността, и отчетността са способите, които спомагат за утвърждаване на независима и безпристрастна съдебна власт, способна да функционира и да се произнася единствено на база на конституцията и законите.

Основният фокус на изследването – **прозрачността и публичността** в работата на съдилищата в България, следва да са разглеждат през призмата на *публичността и прозрачността относно функционирането и управлението на съдилищата*. Поставянето на този въпрос е съществено важно условие както за постигането на реалистичен резултат, съответстващ на поставените цели в проекта, така и за постигането на основни цели, дефинирани в стратегическите документи за реформа в съдебната система, а именно – гарантиране независимостта на съда и на другите органи на съдебната власт, чрез ефективни мерки срещу корупция и повишаване на доверието към съдебната власт чрез обществено участие и прозрачност.

Добре работещата съдебна власт е гаранция за защита на правата и на законните интереси на гражданите. Публичността, прозрачността и отчетността са условие за функционирането на независима съдебна власт.

Целите на проведеното проучване, разглеждани в контекста на целия проект, са насочени към установяване на степента на общественото доверие на гражданите към съда и на техните очаквания от провеждащата се в страната съдебна реформа.

Поставени са три конкретни цели:

- Установяване степента на общественото доверие и очакванията на гражданите от съдебната реформа и работата на съдебната система, и в частност - на Районния съд - Русе;
- Установяване на мненията и нагласите на магистратите и служителите в Районен съд - Русе относно съдебната реформа, начина на функциониране на съдебните органи, качеството на обслужване и прилагането на добри практики в съдебния процес и администрирането на съда;
- Събиране на достатъчен оценъчен и фактологичен материал за разработване на обстоен и задълбочен анализ, с препоръки за подобряване на обществения образ и усъвършенстване на съдебната практика.

Резултатите от проучването са изходен пункт за реализацията на целите на проекта.

От една страна - с неговото провеждане се изследва актуалното състояние на общественото доверие, и от друга - осигуряват се идеи и реални предпоставки за приемане на приоритетни политики и изпълнение на конкретни мерки за съществени промени, съотнесими към съдебната реформа.

В обхвата на Дейност 1 "Проучвания и анализ на работата на Районен съд – Русе" попадат задачи, свързани с провеждане на анкетно проучване сред предварително определени **външни и вътрешни целеви групи**, проведено в следните етапи:

1. Анкетно проучване;
2. Обработка на резултатите /анкетните карти/ от проведеното проучване;
3. Анализ на резултатите от проведеното проучване, изводи и препоръки, оформени като аналитични доклади по отделните изследвани съвкупности /целеви групи/.

Анкетното проучване е опит за пространно изследване на общественото доверие в съдебната система като цяло и в Районния съд - Русе, като отделен компонент на тази система. Проведено е в период, през който фокуса на общественото внимание е поставен върху потребността от съдебна реформа, както и върху подходите и средствата за нейното провеждане. В този смисъл приемаме,

отговорите на анкетираните лица, макар и индиректно са повлияни от обществено-политическия и професионален дебат по темата за съдебната власт и Стратегията за продължаване на реформата в съдебната система.

2. ОРГАНИЗАЦИЯ И ПРОВЕЖДАНЕ НА ПРОУЧВАНЕТО

Проучването е проведено по предварително разписана **методика**, която бе предоставена на анкетьорите за ползване при работата им на терен. Методиката представя общата рамка, технологията и параметрите на проучването.

Използван е метода на **пряката анонимна анкета** с предварително структурирани и дефинирани **закрити и открити** въпроси и с формулирани от изследователя варианти на възможните отговори, като анкетираното лице трябва да отбележи валидния /валидните/ за него отговори.

Въпросите са систематизирани в три групи:

Първа група - Правомощия, компетенции, функции и обществено доверие към съдебните органи;

Втора група - Обществена оценка на работата на съдебните магистрати в Районен съд - Русе.

Трета група - Обществена оценка на работата на съдебната администрация в Районен съд - Русе.

При проучването е спазено изискването за запазване **анонимността на респондентите**, с предоставяне на възможност да се идентифицират при желание от тяхна страна. Допуска се, че непосредствения контакт на анкетьорите с анкетираните лица разкрива възможности анкетьорите да изложат накратко целите на проекта и да насочват интервюто във вярна посока, с допълнителни разяснения на въпросите - от една страна, и от друга - самите анкетьори да придобият лични впечатления за степента на информираност на респондентите.

Проучването е проведено по предварително планирани дейности, разделени в отделни етапи, разписани във времеви график:

ВРЕМЕВИ ГРАФИК					
ЕТАПИ	2019				2020
	септември	октомври	ноември	декември	януари
1. Разработване на методика					
2. Разработване на анкетна карта.					
3. Провеждане на анкета с представители на целевата група					
4. Обработка на резултатите					
5. Анализ на резултатите, с изводи и препоръки					

Обработката на резултатите и съпътстващия анализ е осъществен на база на предоставените анкетни карти.от експерти - анализатори, със значителен капацитет в областта на управлението, администрацията и социологията,

Анализът на резултатите от проучването е съпроводен с изводи и препоръки за усъвършенстване и оптимизиране на процесите по взаимодействие със структурите на гражданското общество и подобряване на качеството на обслужване..

2.1. Териториален обхват

Проучването е проведено на територията на **съдебния район**, обхващаш четири общини в **Област Русе - Русе, Ветово, Иваново и Сливо поле.**

2.2. Целева група

Авторите на проекта са формирали целева група от граждани, с определен обем на извадката от **100 /сто/ лица**, като са преценили, че този определен брой на респондентите ще осигури достатъчна представителност на извадката и необходимо разнообразие на избраната съвкупност. Основни характеристики на разнообразието са пол, възраст, образователен ценз, различен социален и професионален статус.

Общественото мнение несъмнено е основен критерий за оценка на работата на всички органи с властови функции, в т.ч. и на органите на съдебната система.

Въпреки полаганите усилия за подобряване на безпристрастността, ефективността и прозрачността в работата на правораздавателните органи, общественото мнение

остава скептично по отношение на постиганите резултати. Институциите от съдебната власт все още са с критично нисък кредит на обществено доверие.

С подбирането на **целева група от граждани**, авторите на проекта целят да открият причините за негативните обществени нагласи към съдебната система и по този начин лесно да идентифицират ключови политики за подобряване публичния образ на съдебната система и в частност - Районен съд - Русе. Този подход се позовава и на разбирането, че гражданите имат правото да бъдат постоянен и самостоятелен участник във формирането на политики. Освен всичко това, всеки европейски гражданин има право на добро административно обслужване, което влиза във функциите на съда. В това отношение гражданите са в позиция на потребители и клиенти, които ползват обществени услуги и в това им качество трябва да се разглеждат като равностойни партньори на съдебните органи и с право да изискват високо качество на административното обслужване.

2.3. Инструментариум

Използваният инструментариум е **пряка анкета** с предварително подготвена **анкетна карта**, в която се материализират отговорите на анкетираните лица - при пряко общуване с анкетаторите провеждащи проучването. Използваният метод е предпочетен понеже осигурява бързина на провеждането и относителна достоверност на събраната информация.

Работата на терен е проведена съобразно предварително съставения времеви график, при цялостно спазване на предвидените срокове.

Анкетна карта

В **анкетната карта** са формулирани общо **30 /тридесет/** въпроса от затворен и отворен тип, като тяхната целенасоченост е систематизира в отделни тематични групи. Когато въпросът позволява посочване на повече от един вариант на отговор, обстоятелството е отбелязано като забележка в анкетната карта.

Въпросите от затворен тип са с предварително формулирани варианти за отговор, като анкетираните лица посочват един или повече от тях, които най-пълно покриват тяхното мнение. Към някои от въпросите е използвана възможност за добавяне на окрит отговор /в свободен текст/, който допълва изразеното мнение.

Избрали сме да включим в анкетната карта широк кръг въпроси и детайлни отговори, за да бъде **обзорна** събраната информация. Това дава възможност, изследването да проучи задълбочено средата на функциониране на съдебната власт и практиките по прилагане на законодателството. Обхватът от широк кръг въпроси позволява получаването на множество отговори, а коментарът може да бъде концентриран върху най-проблемните, съответно и върху най-успешните съдебни практики.

Анкетните карти съдържат и раздел с въпроси, уточняващи **профила на участниците** по отделни характеристики - пол, възрастов диапазон, образователна степен, социално положение и обществен сектор.

Анкетъори за провеждане на изследването.

Анкетъорите са предварително подготвени и инструктирани лица, които провеждат анкетата при спазване на постановките на предварително разработената методика.

При изпълнение на задачата анкетъорите правят подбор на респондентите по начин, който гарантира представителност на изследването и достатъчно разнообразие по отношение на пол, възраст, образователен ценз и социален статус на анкетираните.

При провеждането на интервюто анкетъорите създават непринудена и непредубена атмосфера, със старание за максимално спечелване благоразположението на респондента.

Анкетъорите се представят, разясняват накратко целите на проучването и предоставят уверение за конфиденциалност на анкетата. Анкетирането на едно лице като продължителност не превишава повече от **30 /тридесет/ минути**.

3. ЦЕЛИ НА АНАЛИЗА

Анализът е документ, който е в обхвата на Дейност 1 "Проучвания и анализ на работата на Районен съд – Русе" на проекта.

За база, при разработването на анализа са използвани резултатите от проведеното проучване. Изложените в доклада тези и обобщения нямат претенцията да правят оценка на съдебната система като цяло, нито дори и на Районния съд - Русе - за който

е проведено наблюдението. Те трябва да се възприемат като моментна снимка на обществените виждания. Негативните практики, на които е отделено сериозно място в проучването, не бива да се приемат като критично отношение, а като рационални препоръки, които са еманация на общественото отношение към съда и имат за цел да подпомогнат съдебната система в усилията ѝ за реформиране и укрепване на диалога с обществото.

Логично е, да се очаква, че резултатите от проведената анкета не могат да гарантират абсолютна достоверност, поради различни причини - ограничен обхват на изследването, различия в интелектуалното ниво на респондентите, субективност и тенденциозност в оценките и други. Анализът претендира, че в голямата си част отклоненията и деформациите в резултатите, следствие на посочените причини, са уловени и надлежно отразени от анализаторите, така че, пълно и вярно да трасират определени действия и мерки в процеса на цялостната реализация на проекта.

Аналитичният доклад съдържа препоръки и предложения за усъвършенстване на съдебната практика и за преодоляване на идентифицирани проблеми и слабости в работата и на съдебната администрация.

Като краен резултат се надяваме, че резултатите от проучването и реализацията на проекта, ще добавят принос за:

- Постигане на действени гаранции за независимост на съда и съдебната власт;
- Осигуряване на добро управление на съдебните органи и висока ефективност на тяхното функциониране;

- Оптимално използване на потенциала на човешкия ресурс на съда и гарантиране на висока мотивация, компетентност и професионална отговорност на магистрати и съдебни служители;
- Реализиране на модерна и ефективна наказателна политика, чрез продуктивни институционални и нормативни реформи;
- Осигуряване на пълноценно право на справедлив процес на всеки гражданин и ефективна защита на неговите човешки права.

РАЗДЕЛ 2

АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ, ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

1. ПРОФИЛ НА ЦЕЛЕВАТА ГРУПА

В ОБХВАТА НА ПРЕДСТАВИТЕЛНАТА ИЗВАДКА ОТ **ГРАЖДАНИ** СА АНКЕТИРАНИ ОБЩО **108 ЛИЦА** /с **8 /ОСЕМ/** ПОВЕЧЕ ОТ ПЛАНИРАНИЯ БРОЙ/, ОТ КОИТО ЕДНА МАЛКА ЧАСТ ОТ ТЯХ СА СЕ ИДЕНТИФИЦИРАЛИ С ИМЕ И АДРЕС, НЕЗАВИСИМО ОТ ТОВА, ЧЕ АНКЕТАТА Е ОБЯВЕНА КАТО АНОНИМНА.

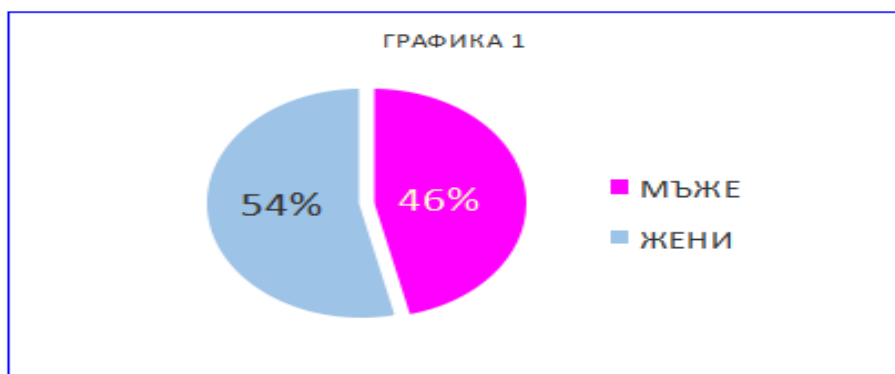
ПО ОТНОШЕНИЕ НА ТОВА, ЧЕ ГРАЖДАНИТЕ, КАТО ОСНОВЕН ОБЩЕСТВЕН КОРЕКТИВ НА ДЪРЖАВНАТА ПОЛИТИКА, СА СЪС ЗНАЧИМА РОЛЯ ЗА РАЗВИТИЕТО НА ГРАЖДАНСКОТО ОБЩЕСТВО, СЧИТАМЕ ЧЕ ПЛАНИРАНИЯ В ПРОЕКТА ОБЕМ НА ПРЕДСТАВИТЕЛНАТА ИЗВАДКА ОТ **100 /СТО/** РЕСПОНДЕНТА Е НАПЪЛНО ДОСТАТЪЧЕН ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА НЕОБХОДИМАТА ЗА ИЗСЛЕДВАНЕТО ПРЕДСТАВИТЕЛНОСТ НА РЕЗУЛТАТИТЕ.

Общо анкетирани граждани - 108

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ПО ПОЛ

ТАБЛИЦА 1

ПОЛ	БРОЙ	ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ
МЪЖЕ	50	46
ЖЕНИ	58	54
ОБЩО:	108	100 %

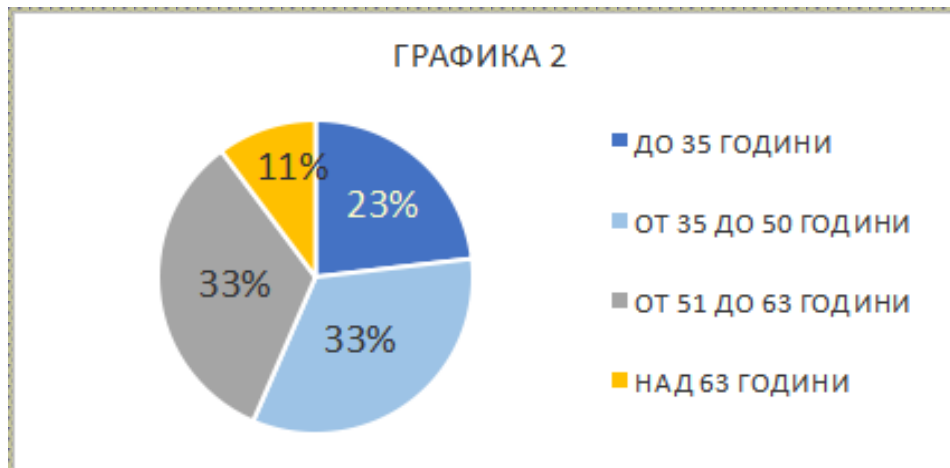
ВЪЗРАСТОВА СТРУКТУРА НА АНКЕТИРАНИТЕ ГРАЖДАНИ

ТАБЛИЦА 2

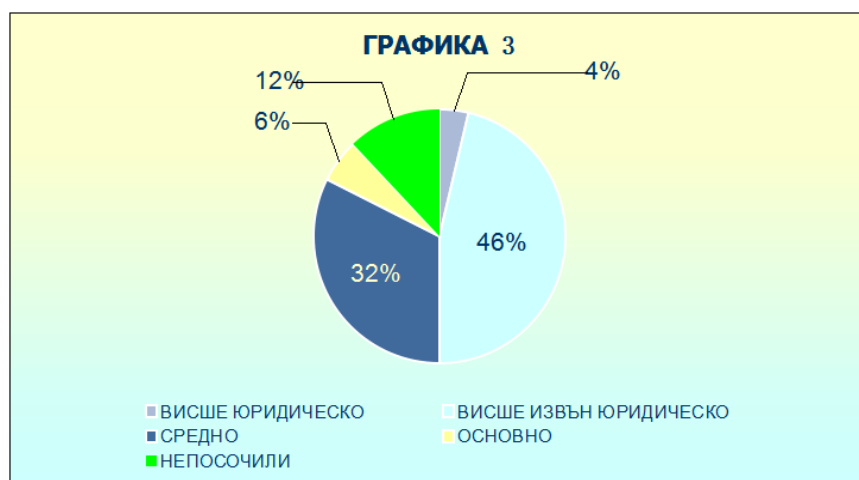
ВЪЗРАСТОВ ДИАПОЗОН	БРОЙ	ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ
ДО 35 ГОДИНИ	25	23
ОТ 35 ДО 50 ГОДИНИ	36	33

ОТ 51 ДО 63 ГОДИНИ	36	33
НАД 63 ГОДИНИ	11	11
ОБЩО:	108	100 %

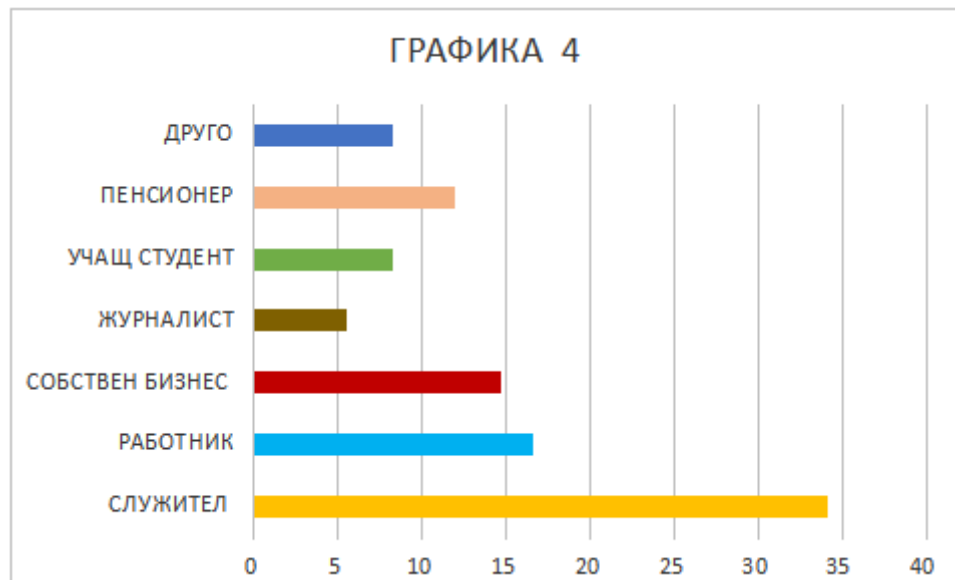

ВИСШЕ ЮРИДИЧЕСКО	4	4
ВИСШЕ ИЗВЪН ЮРИДИЧЕСКО	50	46
СРЕДНО	35	32
ОСНОВНО	6	6
НЕПОСОЧИЛИ	13	12
ОБЩО:	108	100 %

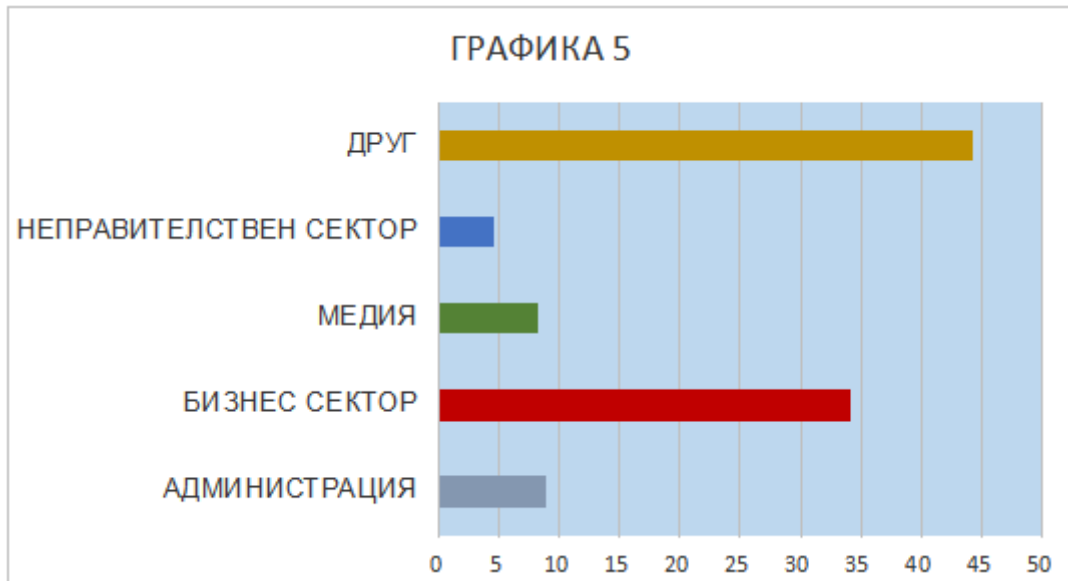
СОЦИАЛЕН СТАТУС	БРОЙ	ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ
СЛУЖИТЕЛ	37	34
РАБОТНИК	18	17
СОБСТВЕН БИЗНЕС	16	15
ЖУРНАЛИСТ	6	6
УЧАЩ СТУДЕНТ	9	8
БЕЗРАБОТЕН	0	0
ПЕНСИОНЕР	13	12
ДОМАКИНЯ	1	1
ДРУГО	6	6
НЕ ПОСОЧИЛИ	2	1
ОБЩО:	108	100 %

ОБЩЕСТВЕН СЕКТОР НА ЗАЕТОСТ

ТАБЛИЦА 5

ОБЩЕСТВЕН СЕКТОР	БРОЙ	ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ
АДМИНИСТРАЦИЯ	9	8
БИЗНЕС СЕКТОР	37	34
МЕДИЯ	9	8
НЕПРАВИТЕЛСТВЕН СЕКТОР	5	5
ДРУГ	43	40
НЕ ПОСОЧИЛИ	5	5
ОБЩО:	108	100 %

2. ИЗВОДИ, ИЗВЕДЕНИ ОТ АНАЛИЗА НА ПРОФИЛА НА ИЗСЛЕДВАНАТА СЪВКУПНОСТ

1. Основният извод от анализа на профила на изследваната съвкупност е, че ОБЕМА НА ПЛАНИРАНАТА ИЗВАДКА ОТ АНКЕТИРАНИ ГРАЖДАНИ **/100 /сто/** е напълно достатъчен да се направят необходимите констатации и изводи.

2. Анкетирани са **108 /сто и осем/** граждани, подбрани по преценка на анкетаторите, за които приемаме че са изразители на активна гражданска позиция..

3. **Съотношението по пол** (мъже/жени) е с изключително равностойно разпределение - съответно 46 % и 54 %. Това съотношение не е от съществено значение за проучването и анализа. То е случаен резултат от изследваната съвкупност.

4. **Образователната структура** е важна. Тя формира определена степен на интелектуалното ниво на анкетираните лица, което е съществено от гледна точка на валидността на резултатите. Освен това, предполагаме, че по-високият образо-вателен ценз определя и по активна гражданска позиция, респективно - по-меродавна гледна точка. В нашата изследвана съвкупност относителния дял на лицата с висше образование е половината от анкетираните лица - **общо 50 %**. Респондентите със средно образование са **32 %**, **12 %** не са посочили образователната степен, която притежават и едва **6%** са обявили, че са с основно образование /предимно хора в напреднала възраст, които не са вече активни на трудовия пазар/. Така разглеждана

15

ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СТРУКТУРА НА АНКЕТИРАНИТЕ ГРАЖДАНИ НАПЪЛНО УДОВЛЕТВОРЯВА ИЗИСКВАНИЯТА, КАКТО ЗА ПРЕДСТАВИТЕЛНОСТ НА ИЗСЛЕДВАНАТА СЪВКУПНОСТ, ТАКА И ВЕРОЯТНО ЗА НАЛИЧИЕ НА ПО-ВИСОКА ОБЩА И ПРАВНА КУЛТУРА.

5. ВЪЗРАСТОВАТА СТРУКТУРА СЪЩО ОТРАЗЯВА ЕДНО ИЗКЛЮЧИТЕЛНО ПРИЕМЛИВО СЪОТНОШЕНИЕ - ОБЩО **66 %** ОТ АНКЕТИРАНИТЕ ЛИЦА СА В АКТИВНА ВЪЗРАСТ МЕЖДУ **35 и 63 години**. КАТО ПРИБАВИМ КЪМ ТЯХ И **23 %** НА ЛИЦАТА ПОД **35 години** /МЕЖДУ ТЯХ ИМА ВСЕ ПАК, ДОСТА УЧАЩИ СЕ/ СЕ ПОЛУЧАВА СОЛИДНА СЪВКУПНОСТ ОТ ГРАЖДАНИ С ОПРЕДЕЛЕН ЖИЗНЕН И ПРОФЕСИОНАЛЕН ОПИТ, ЗА КОИТО СИ ПРЕДПОЛАГА И ТОВА, ЧЕ СА ИМАЛИ ВЕЧЕ ПОВОД ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ СЪС СЪДЕБНИТЕ ОРГАНИ.

6. СОЦИАЛНИЯТ СТАТУС НА АНКЕТИРАНИТЕ ГРАЖДАНИ Е РАЗНООБРАЗЕН. ТОВА РАЗНООБРАЗИЕ Е ЖЕЛАНО, ПОРАДИ НЕОБХОДИМОСТА ОТ ОБХВАЩАНЕ НА РЕСПОНДЕНТИ С РАЗЛИЧНО СОЦИАЛНО ПОЛОЖЕНИЕ. **34 %** СА СЕ ОБЯВИЛИ КАТО СЛУЖИТЕЛИ. ТОВА Е ЕДНА ТРЕТА ОТ АНКЕТИРАНИТЕ. **17 %** СА РАБОТНИЦИТЕ, А **15 %** СА ОБЯВИЛИ, ЧЕ ИМАТ СОБСТВЕН БИЗНЕС. ДЕЛЪТ НА ПЕНСИОНЕРИТЕ И ДОМАКИНИТЕ Е ОБЩО **13 %** ЛИПСВА ПРЕДСТАВИТЕЛ НА БЕЗРАБОТНИТЕ ГРАЖДАНИ. ПАЛИТРАТА Е ПЪСТРА, НО ТОВА ЗА ЦЕЛИТЕ НА ПРОУЧВАНЕТО Е ДОБРО ОБСТОЯТЕЛСТВО

7. ПО ОТНОШЕНИЕ НА ОБЩЕСТВЕНИЯ СЕКТОР, ЧИИТО ПРЕДСТАВИТЕЛИ СА АНКЕТИРАНИТЕ ЛИЦА, ЗА ГОЛЯМО НАШЕ СЪЖАЛЕНИЕ - **40 %** СА ПОСОЧИЛИ ОТГОВОР **“ДРУГ”**, Т. Е. ИЗВЪН ДЕФИНИРАНИТЕ ОТ НАС АЛТЕРНАТИВИ. НЕЗАВИСИМО ОТ ТОВА. ЧЕ РЕЗУЛТАТИТЕ НЕ ДАВАТ ДОСТАТЪЧНА ПРЕДСТАВА ЗА ПРЯКАТА ТРУДОВА АНГАЖИРАНост НА РЕСПОНДЕНТИТЕ, ПРИЕМАМЕ КАТО ПОЗИТИВЕН ФАКТ, ЧЕ В ОБХВАТА НА ИЗСЛЕДВАНАТА СЪВКУПНОСТ СА ПОПАДНАЛИ ОБЩЕСТВЕНО И ТРУДОВО АКТИВНИ ГРАЖДАНИ, ЧИЯТО ПОЗИЦИЯ Е ВАЖНА ЗА ЦЕЛИТЕ НА ПРОУЧВАНЕТО. ТУК СЕ ОТКРОЯВА ДЕЛЪТ НА ПРЕДСТАВИТЕЛИТЕ НА БИЗНЕС СЕКТОРА - **34 %**, ТОВА СА ДЕЛОВИ ХОРА И ДЕЙСТВАЩИ СУБЕКТИ, КОИТО ЧЕСТО - ПО РАЗЛИЧНИ ПРИЧИНИ , ВЗАИМОДЕЙСТВАТ СЪС СЪДА.

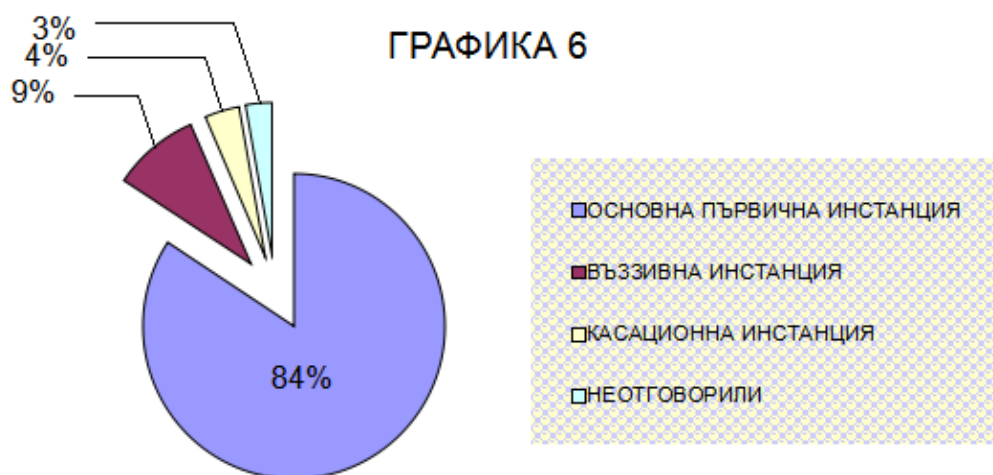
3. АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОУЧВАНЕТО

ПЪРВА ГРУПА ВЪПРОСИ - ПРАВОМОЩИЯ, КОМПЕТЕНЦИИ, ФУНКЦИИ И ОБЩЕСТВЕНО ДОВЕРИЕ КЪМ СЪДЕБНИТЕ ОРГАНИ

1 Въпрос - Познавате ли структурата, правомощията, компетентциите и функциите на съдебните органи?

ТАБЛИЦА 6

	АЛТЕРНАТИВНИ ОТГОВОРИ	БРОЙ ОТГОВОРИ	ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ
1	ДА, МНОГО ДОБРЕ	22	20
2	ОТЧАСТИ	65	60
3	НЕ ПОЗНАВАМ	17	16
4	НЕ МЕ ИНТЕРЕСУВА	4	4
	ОБЩО:	108	100 %

2 Въпрос - Според Вас, Районният съд - Русе е:

ТАБЛИЦА 7

	АЛТЕРНАТИВНИ ОТГОВОРИ	БРОЙ ОТГОВОРИ	ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ
--	-----------------------	---------------	-----------------

1	ОСНОВНА ПЪРВИЧНА ИНСТАНЦИЯ	91	84
2	ВЪЗЗИВНА ИНСТАНЦИЯ	10	9
3	КАСАЦИОННА ИНСТАНЦИЯ	4	4
4	НЕ ДАЛИ ОТГОВОР	3	3
	ОБЩО:	108	100 %

3 Въпрос - Кой за вас е основния източник на информация за работата на съдебната система?

Забележка: Допуска се повече от един отговор

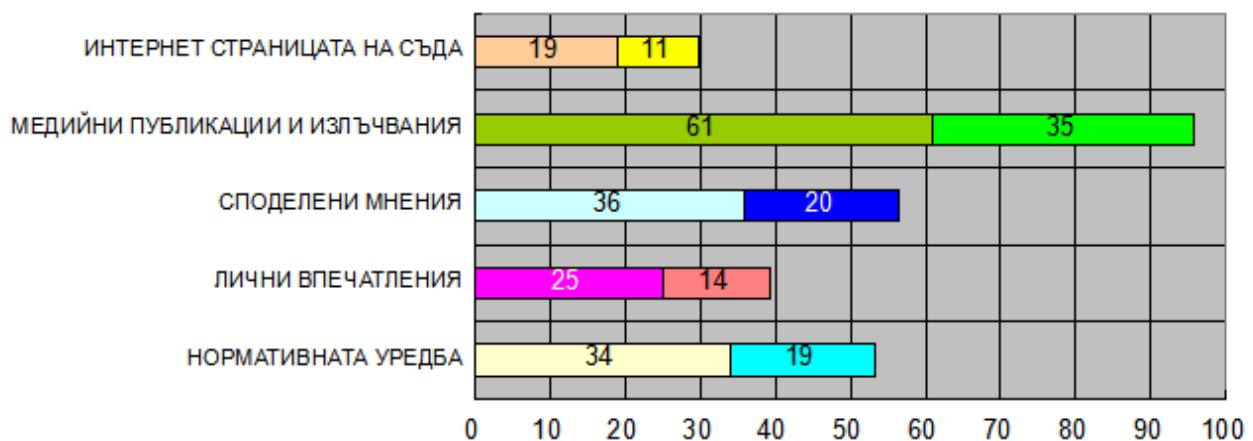
ТАБЛИЦА 8

	АЛТЕРНАТИВНИ ОТГОВОРИ	БРОЙ ОТГОВОРИ	ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ
1	НОРМАТИВНАТА УРЕДБА	34	19
2	ЛИЧНИ ВПЕЧАТЛЕНИЯ	25	14
3	СПОДЕЛЕНИ МНЕНИЯ	36	20
4	МЕДИЙНИ ПУБЛИКАЦИИ И ИЗЛЪЧВАНИЯ	61	35
5	ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦАТА НА СЪДА	19	11
6	НЕ МЕ ИНТЕРЕСУВА	1	1
	ОБЩО:	176	100 %

Забележка:

Относителният дял в проценти е на базата на броя на дадените отговори, а не на база на анкетираните лица!

ГРАФИКА 7

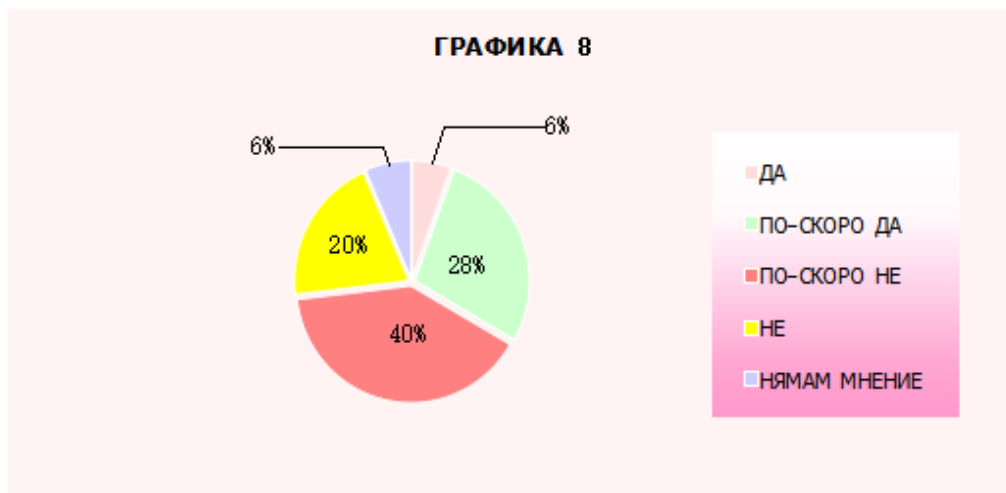

4 Въпрос - Имате ли доверие в съдебната система?

ТАБЛИЦА 9

	АЛТЕРНАТИВНИ ОТГОВОРИ	БРОЙ ОТГОВОРИ	ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ
1	ДА	6	6
2	ПО-СКОРО ДА	30	28
3	ПО-СКОРО НЕ	43	40
4	НЕ	22	20
5	НЯМАМ МНЕНИЕ	7	6
	ОБЩО:	108	100 %

5 Въпрос - Ако у Вас, липсва доверие в съдебната система, посочете причина:

Забележка: Допуска се повече от един отговор

ТАБЛИЦА 10

	АЛТЕРНАТИВНИ ОТГОВОРИ	БРОЙ ОТГОВОРИ	ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ
1	ТРОМАВИ ПРОЦЕДУРИ И БАВНО ПРАВОРАЗДАВАНЕ	54	17
2	НЕДОСТАТЪЧНО ПОЗНАВАНЕ РАБОТАТА НА СЪДЕБНИТЕ ОРГАНИ	9	3
3	НЕГАТИВЕН ОБРАЗ НА СЪДЕБНАТА СИСТЕМА, ВНУШАВАН ОТ МЕДИИТЕ	20	6
4	ПОДАТЛИВОСТ НА СЪДЕБНАТА СИСТЕМА НА ПОЛИТИЧЕСКИ НАТИСК	49	16

	И ВЪНШНА НАМЕСА		
5	СЪМНЕНИЯ В МОРАЛА НА МАГИСТРАТИТЕ	36	12
6	НАЛИЧИЕ НА КОРУПЦИОННИ ПРАКТИКИ	45	14
7	ЛИПСА НА ПРОЗРАЧНОСТ ЗА РАБОТАТА НА СЪДЕБНАТА СИСТЕМА	29	9
8	НИСКО КАЧЕСТВО НА ДОСЪДЕБНАТА ФАЗА	9	3
9	НИСКО КАЧЕСТВО НА СЪДЕБНАТА ФАЗА	1	0
10	НИСЪК КАПАЦИТЕТ НА МАГИСТРАТИТЕ	9	3
11	ЛИПСА НА СПРАВЕДЛИВОСТ НА СЪДЕБНИТЕ РЕШЕНИЯ	28	9
12	ЛОША ОРГАНИЗАЦИЯ НА СЪДЕБНИТЕ ПРОЦЕСИ	9	3
13	НЕКОМПЕТЕНТНОСТ НА СЪДЕБНАТА АДМИНИСТРАЦИЯ	6	2
14	ДРУГО	0	0
15	НЕ ДАЛИ ОТГОВОР	7	2
	ОБЩО:	311	100 %

Забележка:

Относителният дял в проценти е на базата на броя на дадените отговори, а не на база на анкетираните лица!

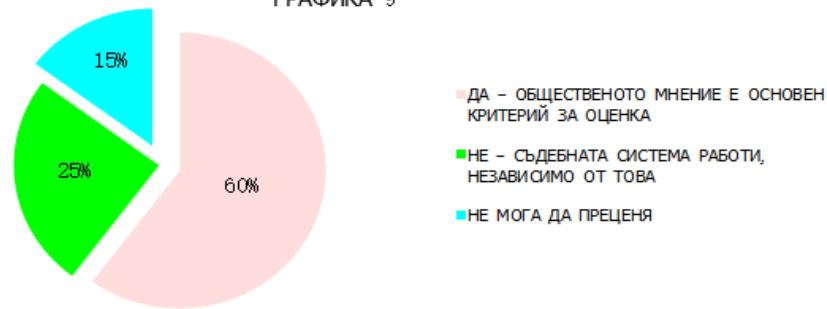
6 Въпрос - Проблем ли е за съдебната система липсата на доверие от страна на гражданите?

ТАБЛИЦА 11

	АЛТЕРНАТИВНИ ОТГОВОРИ	БРОЙ ОТГОВОРИ	ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ
1	ДА - ОБЩЕСТВЕНОТО МНЕНИЕ Е ОСНОВЕН КРИТЕРИЙ ЗА ОЦЕНКА	65	60
2	НЕ - СЪДЕБНАТА СИСТЕМА РАБОТИ НЕЗАВИСИМО ОТ ТОВА	27	25
3	НЕ МОГА ДА ПРЕЦЕНЯ	16	15
4	НЕ ДАЛИ ОТГОВОР	1	1
	ОБЩО:	108	100 %

ГРАФИКА 9

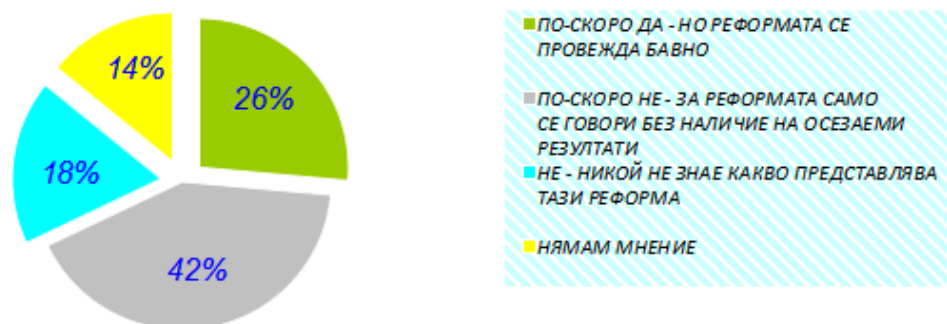

7 Въпрос - Случват ли се, според Вас положителни промени в съдебната система, като резултат от провеждащата се съдебна реформа?

ТАБЛИЦА 12

	АЛТЕРНАТИВНИ ОТГОВОРИ	БРОЙ ОТГОВОРИ	ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ
1	ДА - ИМА ВИДИМИ РЕЗУЛТАТИ	1	1
2	ПО-СКОРО ДА - НО РЕФОРМАТА СЕ ПРОВЕЖДА БАВНО	28	26
3	ПО-СКОРО НЕ - ЗА РЕФОРМАТА САМО СЕ ГОВОРИ, БЕЗ НАЛИЧИЕ НА ОСЕЗАЕМИ РЕЗУЛТАТИ	44	41
4	НЕ - НИКОЙ НЕ ЗНАЕ КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВА ТАЗИ РЕФОРМА	19	18
5	НЯМАМ МНЕНИЕ	15	14
6	НЕ МЕ ИНТЕРЕСУВА	1	1
	ОБЩО:	108	100 %

ГРАФИКА 10

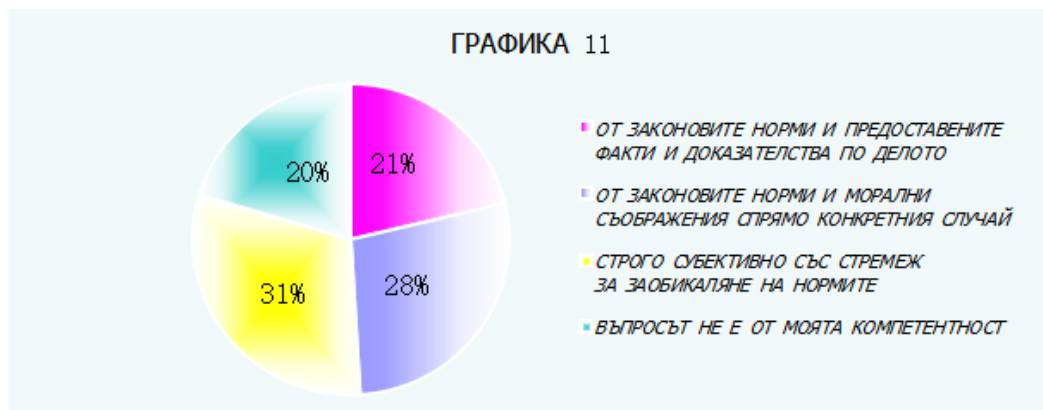

8 Въпрос - Считате ли, че при формулиране на съдебното си решение магистратите се ръководят от:

ТАБЛИЦА 13

	АЛТЕРНАТИВНИ ОТГОВОРИ	БРОЙ ОТГОВОРИ	ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ
1	ОТ ЗАКОНОВИТЕ НОРМИ И ПРЕДОСТАВЕНИТЕ ФАКТИ И ДОКАЗАТЕЛСТВА ПО ДЕЛОТО	23	21
2	ОТ ЗАКОНОВИТЕ НОРМИ И МОРАЛНИ СЪОБРАЖЕНИЯ СПРЯМО КОНКРЕТНИЯ СЛУЧАЙ	30	28
3	СТРОГО СУБЕКТИВНО СЪС СТРЕМЕЖ ЗА ЗАОБИКАЛЯНЕ НА НОРМИТЕ	33	31
4	ВЪПРОСА НЕ Е ОТ МОЯТА КОМПЕТЕНТНОСТ	22	20
	ОБЩО:	108	100 %

9 Въпрос - Как смятате, че гражданите биха могли да допринесат за подобряване на съдебната система?

ТАБЛИЦА 14

	АЛТЕРНАТИВНИ ОТГОВОРИ	БРОЙ ОТГОВОРИ	ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ
1	ЧРЕЗ ЛОБИСТКИ ДЕЙСТВИЯ	12	9
2	ЧРЕЗ ГРАЖДАНСКИ ИНИЦИАТИВИ	44	34
3	ЧРЕЗ ПОДАВАНЕ НА СИГНАЛИ ЗА НЕРЕДНОСТИ	47	36

4	НЕ МИСЛЯ, ЧЕ БИХА МОГЛИ	28	21
	ОБЩО:	131	100 %

АНАЛИЗ НА ОТГОВОРИТЕ ОТ ПЪРВА ГРУПА ВЪПРОСИ

1. КОНСТАТАЦИИ

С ТАЗИ ГРУПА ОТ ВЪПРОСИ, АНКЕТНОТО ПРОУЧВАНЕ ЦЕЛИ ДА УСТАНОВИ ДОКОЛКО АНКЕТИРАНИТЕ ГРАЖДАНИТЕ ПОЗНАВАТ СЪДА - НЕГОВИТЕ ПРАВОМОЩИЯ, ФУНКЦИИ И КОМПЕТЕНЦИИ. РАЗГЛЕЖДАНА В ТОЗИ КОНКТЕКСТ ТЯХНАТА ИНФОРМИРАНост Е ЛИ ОСНОВАНИЕ ДА ДАВАТ ОЦЕНКА НА СЪДЕБНАТА СИСТЕМА, ДОКОЛКО ТАЗИ ОЦЕНКА МОЖЕ ДА СЕ ПРИЕМЕ КАТО МЕРОДАВНА И СЛЕДВА ЛИ НА ТАЗИ БАЗА ДА ПРАВИМ ОБОЩЕНИЯ ЗА ОБЩЕСТВЕННОТО МНЕНИЕ?

РАЗБИРА СЕ, СТЕПЕНТА НА ТЯХНАТА ИНФОРМИРАНост Е ФУНКЦИЯ И ОТ УСИЛИЯТА НА СЪДА ДА ОСИГУРЯВА НЕОБХОДИМАТА ПРОЗРАЧНОСТ И ОТКРИТОСТ ПО ОТНОШЕНИЕ НА СОБСТВЕНИТЕ СИ ПРЕРОГАТИВИ И ДЕЙСТВИЯ. ПО ПРИНЦИП, ТОВА Е ВЗАИМЕН ПРОЦЕС, ПРИ КОЙТО ДВЕТЕ ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ ПОДДЪРЖАТ АКТИВНА КОМУНИКАЦИЯ ПОМЕЖДУ СИ. СЪДЕБНИТЕ ОРГАНИ ЦЕЛЯТ ГРАЖДАНИТЕ ДА БЪДАТ ЗАПОЗНАТИ С ТЕХНИТЕ ПОЛИТИКИ И ДЕЙСТВИЯ, ТАКА ЧЕ ДА БЪДАТ МОТИВИРАНИ ДА ИЗРАЗЯВАТ СОБСТВЕНА ПОЗИЦИЯ И МНЕНИЯ ПО ОПРЕДЕЛНИ ПРОБЛЕМИ.

ОБЩО **80 %** ОТ АНКЕТИРАНИТЕ ЛИЦА СА ПОСОЧИЛИ, ЧЕ **МНОГО ДОБРЕ И ОТЧАСТИ** ПОЗНАВАТ ПРАВОМОЩИЯТА, КОМПЕТЕНЦИИТЕ И ФУНКЦИИТЕ НА СЪДЕБНИТЕ ОРГАНИ.

АКО, ВЕДНАГА НАПРАВИМ ВРЪЗКА С ОТГОВОРИТЕ НА **ВТОРИЯ ВЪПРОС “Според Вас, КАКВА ИНСТАНЦИЯ Е Районият съд - Русе”**, КОЙТО Е ПРОВОКАТИВЕН ЗА ДА ПРОВЕРИМ ТЯХНАТА ОСВЕДОМЕНост, ВИЖДАМЕ ЧЕ **84 %** ПРАВИЛНО ГО ОПРЕДЕЛЯТ КАТО **ОСНОВНА ПЪРВИЧНА ИНСТАНЦИЯ**. СЛЕДВА СЪЖДЕНИЕТО - *НАИСТИНА ЛИ ГРАЖДАНИТЕ СА ДОСТАТЪЧНО ИНФОРМИРАНИ ИЛИ ПОКАЗВАТ ЗАВИДНА САМОНАДЕЯНОСТ?* ПРЕТЕНЦИЯТА, ЧЕ ПОЗНАВАШ СЪДЕБНАТА СИСТЕМА В НЕЙНАТА ЦЯЛОСТ, БИ ИМАЛА ПОКРИТИЕ, АКО ОТГОВОРЪТ НА **ТРЕТИЯ ВЪПРОС “Кой е Вашият ОСНОВЕН ИЗТОЧНИК ЗА ИНФОРМИРАНЕ”** Е НОРМАТИВНАТА УРЕДБА /ПОСОЧЕНА ОТ САМО **ЕДНА ТРЕТА /31 %/** ОТ РЕСПОНДЕНТИТЕ. ДРУГИТЕ ИЗТОЧНИЦИ, КАТО ИЗКЛЮЧИМ ДОНЯКЪДЕ ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦАТА НА СЪДА, СА МАРГИНАЛНИ - ВЪПРОС НА СЛУЧАЙНО СЪБРАНИ ВПЕЧАТЛЕНИЯ. ВЪПРЕКИ ВСИЧКО, ТОВА НЕ НИ ДАВА ОСНОВАНИЕ ДА ИГНОРИРАМЕ ИЗРАЗЕНАТА ГРАЖДАНСКА ОЦЕНКА. ВСЕ ПАК НАШИТЕ ЦЕЛИ СА ДА УСТАНОВИМ СТЕПЕНТА НА ОБЩЕСТВЕННОТО ДОВЕРИЕ, ЧИИТО НАЙ-ТОЧЕН ИЗМЕРИТЕЛ СА ГРАЖДАНИТЕ.

КАТО НАЙ.МАСОВО ИЗПОЛЗВАН ИЗТОЧНИК ЗА ИНФОРМИРАНЕ СА ПОСОЧЕНИ **МЕДИЙНИТЕ ПУБЛИКАЦИИ И ИЗЛЪЧВАНИЯ - 35 %** ОТ ОТГОВОРИТЕ. ТОВА Е ЛОГИЧНО, ТЪЙ КАТО ТОВА Е НАЙ-ДОСТЪПНИЯ ДО ХОРАТА ИЗТОЧНИК, НО СМЕ ДЛЪЖНИ ДА ОТБЕЛЕЖИМ, ЧЕ ЧЕСТО ТОВА Е ТВЪРДЕ МАНИПУЛАТИВНА И ПОДВЕЖДАЩА ИНФОРМАЦИЯ И НЕЙНОТО ОТСЯВАНЕ ДО СЕРИОЗНИ ЗАКЛЮЧЕНИЯ ИЗИСКВА И ВИСОК ИНТЕЛЕКТ /БЕЗ ДА ПОДЦЕНЯВАМЕ ИНТЕЛЕКТА НА ГРАЖДАНИТЕ, ВСЕ ПАК КОГАТО ПРОВЕЖДАМЕ МАСОВО ИЗСЛЕДВАНЕ, ВКАРВАМЕ ИЗВЕСТНИ РЕЗЕРВИ/.

МОГАТ ЛИ ОТ ТЕЗИ ОТГОВОРИ ДА СЕ ИЗВЕДАТ ИЗВОДИ ЗА КОМУНИКАЦИОННАТА И МЕДИЙНАТА ПОЛИТИКА НА РАЙОНИЯ СЪД - РУСЕ? ТУК ЕДВА ЛИ НЕ, КАТО ЕДИНСТВЕНО ИЗПОЛЗВАН ИНСТРУМЕНТ МОЖЕ ДА СЕ ПРИЕМЕ ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦАТА НА СЪДА. ЕСТЕСТВЕНО, СТРАНИЦАТА В СТРУКТУРНО И СЪДЪРЖАТЕЛНО ОТНОШЕНИЕ ПРЕДОСТАВЯ ЗНАЧИМА ИНФОРМАЦИЯ ЗА РАБОТАТА НА СЪДА, НО АНКЕТАТА ПОКАЗВА, ЧЕ ВСЕ ОЩЕ СЕ ИЗПОЛЗВА ОТ МАЛКО ГРАЖДАНИ - САМО **11 %** СА Я ПОСОЧИЛИ КАТО ТЕХЕН ИНФОРМАЦИОНЕН ИЗТОЧНИК.

СЛЕДВАЩИЯТ **ВЪПРОС 4 “ИМАТЕ ЛИ ДОВЕРИЕ В СЪДЕБНАТА СИСТЕМА?”** Е ОБЩ. ТОЙ РАЗКРИВА КОМПЛЕКСНАТА ОЦЕНКА, КОЯТО ГРАЖДАНИТЕ ФОРМИРАТ ПО ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА РАЗЛИЧНИ ФАКТОРИ. ТУК ОТГОВОРИТЕ СЪДЪРЖАТ ВИСОКА СТЕПЕН НА **СУБЕКТИВНОСТ**, ЗАЩОТО ВЪПРОСЪТ НЕ ИЗИСКВА ПОСОЧВАНЕТО НА АРГУМЕНТИ. СУМАРНО, РЕЗУЛТАТИТЕ ОЧЕРТАВАТ ПОСКОРО **ЛИПСА НА ДОВЕРИЕ** - ОБЩО **60 %** ОТ АНКЕТИРАНИТЕ СА ДАЛИ ОТГОВОР **“НЕ”** ИЛИ **“ПО-СКОРО НЕ”**. ТЕЗИ, КОИТО СЕ ДОВЕРЯВАТ НА СЪДЕБНИТЕ ОРГАНИ СА МАЛКО ПОВЕЧЕ ОТ **ЕДНА ТРЕТА - 34 %** - С ОТГОВОРИ **“ДА”** И **“ПО-СКОРО ДА”**.

ЗА ЦЕЛИТЕ НА НАШИЯТ АНАЛИЗ ОТ СЪЩЕСТВЕНО ЗНАЧЕНИЕ СА АНКЕТИРАНИТЕ ЛИЦА, КОИТО СА ПОКАЗАЛИ КОЛЕБАНИЕ ЗА ЗАЕМАНЕ НА КАТЕГОРИЧНА ПОЗИЦИЯ - ОТГОВОРИЛИТЕ С **“ПО-СКОРО ДА”** И **“ПО-СКОРО НЕ”** /ОБЩО **68 %**/, КЪМ КОИТО ПРИБАВЯМЕ И ТЕЗИ ДАЛИ ОТГОВОР **“НЯМАМ МНЕНИЕ”** - **6 %**. ТОВА Е КОНТИНГЕНТА ОТ ГРАЖДАНИ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ОБЕКТ НА ПРОАКТИВНА КОМУНИКАЦИЯ ОТ СЪДА, КЪМ ТЯХ ТРЯБВА ДА СЕ НАСОЧАТ УСИЛИЯ ПОСРЕДСТВОМ ИЗПОЛЗВАНЕТО НА РАЗЛИЧНИ КОМУНИКАЦИОННИ МОДЕЛИ ЗА ПРОМЯНА В ТЯХНАТА НАГЛАСА.

ПО ИНТЕРЕСЕН Е СЛЕДВАЩИЯТ ВЪПРОС, КОЙТО РАЗКРИВА **ПРИЧИНИТЕ ЗА ЛИПСА НА ДОВЕРИЕ** В СЪДЕБНИТЕ ОРГАНИ. В ОТГОВОРИТЕ КЪМ ВЪПРОСА СМЕ ОБХВАНАЛИ ОСНОВНИТЕ ПРИЧИНИ ЗА ЛИПСАТА НА ДОВЕРИЕ, КАТО СМЕ ПРЕДОСТАВИЛИ ВЪЗМОЖНОСТ И ЗА ДОБАВЯНЕ ОТ СТРАНА НА АНКЕТИРАНИТЕ В СВОБОДЕН ТЕКСТ НА ДРУГИ ПРИЧИНИ. ВЪПРОСЪТ ПРЕДОСТАВЯ ВЪЗМОЖНОСТ И ЗА ОТБЕЛЯЗВАНЕ НА ПОВЕЧЕ ОТ ЕДИН ОТГОВОР. ОТГОВОРИТЕ СА РАЗНООБРАЗНИ - **17 %** СА ПОСОЧИЛИ КАТО ПРИЧИНА **ТРОМАВИТЕ ПРОЦЕДУРИ И БАВНОТО ПРАВОРАЗДАВАНЕ**. ПРИБЛИЗИТЕЛНО ЕДНАКЪВ Е ОТНОСИТЕЛНИЯТ ДЯЛ - СЪОТВЕТНО **16 %** И **14 %** НА ДВЕ ДРУГИ

ПРИЧИНИ - СЪОТВЕТНО **“Податливост на съдебната система на политически натиск и външна намеса”** и **“Наличие на корупционни практики”**. Към проблемните индикатори прибавяме и тези, за които относителният дял на отговорите е **“Съмнения в морала на магистратите”, “Липса на прозрачност”** и **“Липса на справедливост на съдебните решения”**. Открит остава въпроса дали тези изявления са резултат на лични впечатления /например - на лица, които са участвали в съдебен процес/ или са плод на внушение. Това са предимно определения, които най-често се коментират в медиите и между хората, отколкото фактически са налични като явления в съдебната практика.

Правим този коментар, защото индикатори от организационен и материален характер са с малко позовавания - **“Качество на досъдебната и съдебната фаза” /общо само 3 %/, “Организация на съдебните процеси” /3 %/, “Некомпетентост на съдебната администрация /само 2 %/.**

На **Въпрос 6 “Проблем ли е за съдебната система, липсата на доверие от страна на гражданите”** положителен отговор **“Да”** са дали **60 %** от анкетераните, докато тези които смятат, че съдебната система **работи независимо от това** са само **25 %**. Очевидно е, че обществото има активно отношение към състоянието на съдебната система и съзнава, че публичната оценка е необходима. Правораздаването може да се случва и без хората да имат доверие в него, защото когато се изправят пред даден проблем, който не могат да решат сами, независимо от това дали вярват или не на съдебните органи, пак ще се обърнат към тях..

Общото очакване е съдебната реформа, чрез някои от мерките, които предвижда, да повиши общественото доверие към съдебната система. Отговорите на **Въпрос 7 “Случват ли се положителни промени в съдебната система, като резултат от съдебната реформа”** водят в друга посока. Гражданите не вярват в съдебната реформа - **41 %** от респондентите отговарят, че за съдебната реформа само се говори без наличие на резултати. Близко **една пета от тях /18%/** откровено заявяват, че никой не знае какво представлява тази реформа. Приемаме този негативизъм на гражданите като еманация на публично налагания /умишлено или не/ негативен образ на съда, най-вече поради липсата на справедливи присъди по т.н. ”знакови дела”. Обикновенното /ежедневното/ съдебно правораздаване остава на заден план за масовата аудитория и гражданите губят реалната представа.

Друг въпрос, който също изследва гражданското отношение е **Въпрос 8**, отправен в посока на формулирането на съдебните решения. Тук е налице известен паратитет между предварително дефинираните алтернативни отговори. Все пак **31 %** от респондентите определят, че магистратите **формулират съдебните си решения строго субективно, със стремеж за заобикаляне на законовите норми. 28 %** смятат, че при това си действие магистратите се ръководят от **законовите норми и морални съображения спрямо конкретния случай**, а само **21 %** считат, че съдиите са напълно безпристрастни и прилагат **закона на базата на предоставените факти и обстоятелства.**

Последният **Въпрос 9** от тази група проследява възможните действия на гражданите за **позитивна промяна на съдебната система.**

Една четвърт от тях /24 %/ са категорични, че това не е възможно. Почти равен е относителният дял на отговорите, че гражданите биха могли да допринесат за подобряване на системата, **чрез граждански инициативи /34 %/ и чрез подаване на сигнали за нередности /36 %/.** Обичайните способи за въздействие, **чрез лобирание пред институциите, събират едва 9 %** подкрепа, което по своеобразен начин подчертава ниските нива на доверие въобще към институциите.

2. ИЗВОДИ

2.1. **МАКАР, ЧЕ ТВЪРДЕ ДЕКЛАРАТИВНО, ГРАЖДАНИТЕ ЗАЯВЯВАТ, ЧЕ ПОЗНАВАТ СЪДЕБНАТА СИСТЕМА, ИСТИНАТА Е ЧЕ ПОЗНАНИЯТА ИМ СА ПОВЪРХНОСТИ, ФОРМИРАНИ ПОД ВЛИЯНИЕТО НА СТРАНИЧНИ ФАКТОРИ И ВПЕЧАТЛЕНИЯ.**

2.2. **АКО ПРИЕМЕМ, ЧЕ ВЪПРОСЪТ ЗА ГРАЖДАНСКАТА ИНФОРМИРАНост Е ОТНОСИМ САМО КЪМ ТЕЗИ ГРАЖДАНИ, КОИТО ЛИЧНО СА УЧАСТВАЛИ В СЪДЕБЕН ПРОЦЕС, БЕЗ ЗНАЧЕНИЕ В КАКВО КАЧЕСТВО, МОЖЕМ КАТЕГОРИЧНО ДА ПОТВЪРДИМ ГОРНАТА КОНСТАТАЦИЯ, НО КРЪГЪТ НА ИЗСЛЕДВАНИТЕ ЛИЦА Е ЗНАЧИТЕЛНО ПО-ГОЛЯМ И ТОВА НЕМИНУЕМО ВОДИ И ДО ПО-ГОЛЯМА СТАТИСТИЧЕСКА ГРЕШКА.** Все пак в изследваната съвкупност са попаднали лица, които са имали взаимодействие със съда, не само като страна по дело, но и в друго процесуално качество.

2.3. **ДОВЕРИЕТО В СЪДЕБНАТА СИСТЕМА Е НИСКО.** Това не е изненадващо, защото не е резултат само от нашето проучване. По-скоро нашето изследване затвърждава тази констатация. **РАЗБИРА СЕ, НИСКОТО ДОВЕРИЕ В СЪДА, МОЖЕ ДА СЕ ДЪЛЖИ И НА ТОВА, ЧЕ ПО**

НЕОПРЕДЕЛЕНИ ПРИЧИНИ НЕДОСТИГА ИНФОРМАЦИЯ ДО ГРАЖДАНИТЕ ИЛИ ПЪК Е СЛЕДСТВИЕ ОТ ТЯХНАТА ИНДЕФЕРЕНТНОСТ И ПАСИВНОСТ. МОЖЕМ ДА ДОПУСНЕМ, ЧЕ ОНЕЗИ ГРАЖДАНИ, КОИТО СА БИЛИ СТРАНА ПО СЪДЕБНИ ДЕЛА И СА УДОВЛЕТВОРЕНИ ОТ СЪДЕБНОТО РЕШЕНИЕ СА С ПОЛОЖИТЕЛНА НАГЛАСА И ОБРАТНОТО.

2.4. ОСТАВА ОТВОРЕН ВЪПРОСЪТ, ДОКОЛКО ЛИПСАТА НА ОБЩЕСТВЕНО ДОВЕРИЕ Е ПРОБЛЕМ ЗА СЪДЕБНАТА СИСТЕМА? ГОЛЯМА ЧАСТ ОТ САМИТЕ ГРАЖДАНИ ЗАЯВЯВАТ, ЧЕ СИТЕМАТА РАБОТИ НЕЗАВИСИМО ОТ ВСИЧКО. НО, АКО ЕДНА СИСТЕМА РАБОТИ ДОБРЕ, НЕ Е ЛИ ЛОГИЧНО ТЯ ДА СЕ ПОЛЗВА С ВИСОКА СТЕПЕН НА ДОВЕРИЕ. ТОВА ЛОГИЧЕСКО ПРОТИВОРЕЧИЕ ПОСТАВЯ И ВЪПРОСЪТ - ПРЕКОМЕРНАТА НЕЗАВИСИМОСТ НА СЪДЕБНАТА СИСТЕМА /В РЕДИЦА СЛУЧАИ ТЯ ИМА ВИСОКОМЕРНО ПОВЕДЕНИЕ/, НЕ Я ЛИ ОТДАЛЕЧАВА ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОТРЕБНОСТИ?

2.5. ГРАЖДАНИТЕ ОТКРОВАТ РАЗЛИЧНИ ПРИЧИНИ ЗА ЛИПСАТА НА ДОВЕРИЕ КЪМ СЪДЕБНАТА СИСТЕМА. ВСИЧКИ ТЕ, НЕ МОГАТ ДА БЪДАТ ОТНЕСЕНИ КЪМ КОНКРЕТЕН СЪД, В СЛУЧАЯ И КЪМ РАЙОНЕН СЪД - РУСЕ. ЧАСТИЧНО ПРОЯВЛЕНИЕ НА ТЕЗИ ПРИЧИНИ НАВЯРНО Е ВЪЗМОЖНО, НО НЕ ВСИЧКИ ОТКРОВАТ ТЕНДЕНЦИИ. ТЕХНИЯТ ГЕНЕЗИС ИМА ЗАКОНОДАТЕЛЕН, ПРОЦЕСУАЛЕН И ЕТИЧЕН /МОРАЛЕН/ ХАРАКТЕР. ИНАЧЕ КАЗАНО, ПРИЧИНИТЕ ЗА НЕДОВЕРИЕ СА КОМПЛЕКСНИ. ТРУДНО МОЖЕМ ДА ЗАЯВИМ, ЧЕ СА ПОСОЧЕНИ НЕОСНОВАТЕЛНО. ПО-СКОРО ТРЯБВА ДА БЪДАТ АНАЛИЗИРАНИ И НА ТАЗИ БАЗА ДА СЕ ИНИЦИИРАТ ДЕЙСТВИЯ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ПУБЛИЧНИЯТ ОБРАЗ НА СЪДА.

2.6. СТЕПЕНТА НА ДОВЕРИЕ КЪМ ПРАВОРАЗДАВАТЕЛНАТА СИСТЕМА СЕ ОСНОВА ПРЕДИ ВСИЧКО НА ТРИ ОСНОВНИ КОМПОНЕНТА - ДОВЕРИЕ В СПРАВЕДЛИВОСТТА, В БЕЗПРИ-СТРАСТНОСТТА И В ЕФЕКТИВНОСТТА НА ПРАВОРАЗДАВАНЕТО. А ОТНОШЕНИЕТО КЪМ ТЕЗИ ТРИ КОМПОНЕНТА ФОРМИРА И СТЕПЕНТА НА ЛЕГИТИМНОСТ НА СЪДОПРИЗВОДСТВОТО, Т. Е. ПРИЗНАВАНЕ НА ПРАВОТО И СПОСОБНОСТТА НА СЪДЕБНАТА СИСТЕМА ДА ДЕЙСТВА И РАЗДАВА ПРАВОСЪДИЕ ОТ ИМЕТО НА БЪЛГАРСКАТА ОБЩНОСТ.

2.7. ТРОМАВИТЕ ПРОЦЕДЕДУРИ И БАВНОТО ПРАВОРАЗДАВАНЕ Е ПРИЧИНА СЪБРАЛА НАЙ-ГОЛЯМ БРОЙ ОТГОВОРИ. ТОВА Е НАПЪЛНО НОРМАЛНО. ТОЗИ ПРОБЛЕМ НА НАШЕТО ПРАВОРАЗДАВАНЕ Е ПОСЛОВИЧНО ИЗВЕСТЕН. ПРИЧИНИТЕ СА ОТ ЗАКОНАДАТЕЛЕН /КАЧЕСТВО НА ПРОЦЕСУАЛНИТЕ ЗАКОНИ/ И ОРГАНИЗАЦИОНЕН ХАРАКТЕР.

2.8. УСЕЩАНЕТО, ЧЕ СЪДЪТ Е ПОДАТЛИВ НА ПОЛИТИЧЕСКИ НАТИСК И ВЪНШНА НАМЕСА Е ИЗВЕДЕНО НА ВТОРО МЯСТО КАТО ПРИЧИНА ЗА ЛИПСАТА НА ДОВЕРИЕ. СЪМНЕНИЯТА ЗА НАЛИЧИЕ НА КОРУПЦИОННИ ПРАКТИКИ, КАКТО И В МОРАЛА НА МАГИСТРАТИТЕ ДОПЪЛВАТ УБЕДНОСТТА, ЧЕ ТЕЗИ ПОРОЦИ СА СИСТЕМНИ И ЙЕРАРХИЧЕСКИ ИЗГРАДЕНИ. БЕЗСПОРНОТО ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА

ТЕЗИ ПРОБЛЕМИ ОТ ГОЛЯМ БРОЙ АНКЕТИРАНИ ЛИЦА ПРЕДСТАВЯ, КАКТО ЛИЧНАТА ИМ ПОЗИЦИЯ, ТАКА И НАСЛАГВАЩИТЕ СЕ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ ГОДИНИ ПРЕДСТАВИ В ОБЩЕСТВОТО ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ И НЕ СЕ ПОДЛАГАТ НА СЪМНЕНИЕ.

2.9. Голяма част от тези проблеми се посочват, дискутират, анализират и обсъждат от политици, журналисти, юристи, и лица, пряко свързани със съдебната власт. Тук социологията е в състояние да разграничи достоверността на събраните данни по обективни критерии и доколко резултатите от едно проучване са повлияни от странични фактори и въздействия.

2.10. Гражданите не вярват и в съдебната реформа. Малцина са тези, които заявяват, че са усетили видими резултати от провеждането ѝ. И тук кръгът се затваря - съдебната реформа като инструмент за повишаване на доверието в съда и липсата на усещане, че начинът по който тя се провежда е правилният.

3. ПРЕПОРЪКИ

3.1. **Методът на убеждаващата комуникация** предоставящ достатъчна по обем и същност информация, прилаган целенасочено, чрез търсене на гражданска ангажираност, разбиране и съпричастност по определни проблеми, може да постигне ефект на подкрепа и позитивна нагласа за приемане на промените.

3.2. **Специален подход** към колебаещите се граждани, от гледна точка на комуникационната теория. За тях е по-важно да получат информация, отколкото да бъдат убеждавани.

3.3. **Въвеждане на модели и добри практики** за активен диалог между съда и представителите на различните обществени групи и бизнеса.

3.4. Представяне чрез Интернет страницата на съда на **годишен доклад за прозрачността на съдебната власт**. Прозрачността е фундаментална ценност на демокрацията и трябва да бъде разбрана като концепция за управление, която позволява контрол и участие на гражданите по съдебни въпроси. Практически това означава осигуряване на безпроблемен достъп до обществена информация, задължение на съдебния орган да генерира информация и да я предоставя на гражданите. По този начин се осигурява и съответната отчетност за функциониране на институцията.

3.5. ОСИГУРЯВАНЕ НА ПУБЛИЧНОСТ. Тя трябва да се разглежда като проактивно поведение на съда, при което управленските и съдебните решения, както и действията по реализацията на определени политики и проекти да са достъпни за обществото.

3.6. ЗАКОНОДАТЕЛНИ ПРОМЕНИ, доколкото те могат да бъдат инициирани от съдебните магистрати.

3.7. ПРОВЕЖДАНЕ НА ПЕРИОДИЧНИ ПРОУЧВАНИЯ на общественото мнение за съдебната власт и удовлетвореността на гражданите.

3.8. ФОРМИРАНЕТО НА ПРАВНА КУЛТУРА на гражданите може да се приеме като задача на комуникационната стратегия. Приемаме обществената оценка за работата на съда като меродавна, а не сме сигурни в нивото на правната култура на респондентите. Гражданската оценка би могла да се приеме без резерви, ако е наличен съответен интелектуален капацитет на оценяващите.

3.9. Продължителността на делата е важен индикатор за ефективността на работата на един съд. Тромавите процедури и бавното правораздаване са посочени на първо място от нашите респонденти, като причина за липсата на доверие в съда. Известна реорганизация за подобряване на работата на системата за управление и контрол на делата би имала положителен ефект

3.10. Преодоляването на усещането, че съдът е податлив на политически натиск и външна намеса е в ръцете на самите съдии. Те реално могат да бъдат подлагани на външен /от изпълнителната или законодателната власт, както и на обществен и медиен натиск/ и вътрешен /от съдебна инстанция или съдии от по-високо йерархично ниво/ натиск. В процеса на вземане на решения те трябва да действат без каквито и да е ограничения. Неправомерно влияние, заплахи или грубо вмешателство от какъвто и да е източник и по каквато и да е причина са недоподстими. Магистратите трябва да приемат, че са публични личности и изявленията засягащи тяхната дейност или съставляващи критика, заслужават по-висока степен на търпимост.

ВТОРА ГРУПА ВЪПРОСИ - ОБЩЕСТВЕНА ОЦЕНКА ЗА РАБОТАТА НА СЪДЕБНИТЕ МАГИСТРАТИ В РАЙОНЕН СЪД - РУСЕ

10 Въпрос - В какво лично качество сте взаимодействали със съда?

(Допуска се повече от един отговор)

ТАБЛИЦА 15

	АЛТЕРНАТИВНИ ОТГОВОРИ	БРОЙ ОТГОВОРИ	ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ
1	ЖАЛБОПОДАТЕЛ	19	14
2	СТРАНА ПО СЪДЕБНО ДЕЛО	27	19
3	ПОТРЕБИТЕЛ НА АДМИНИСТРАТИВНА УСЛУГА	44	32
4	АДВОКАТ	5	4
5	НАБЛЮДАТЕЛ	20	14
6	ЖУРНАЛИСТ	7	5
7	ВЕЩО ЛИЦЕ	1	1
8	НЕ ДАЛИ ОТГОВОР	6	4
9	ДРУГО	10	7
	ОБЩО:	139	100 %

Забележка: Относителният дял в проценти е на базата на броя на дадените отговори, а не на база на анкетираните лица!

11 Въпрос - Оценете, коя от изброените характеристики е присъща на съдиите в Районен съд - Русе:

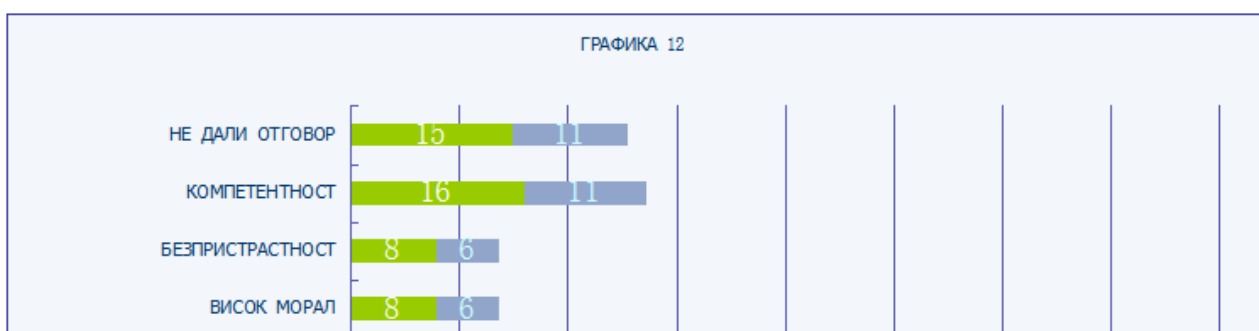
(Допуска се повече от един отговор)

Таблица 16

	АЛТЕРНАТИВНИ ОТГОВОРИ	БРОЙ ОТГОВОРИ	ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ
1	НЕПРЕДНАМЕРЕНО ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПОДСЪДИМИТЕ ЛИЦА	11	8
2	ЖЕЛАНИЕ ЗА КАРИЕРНО РАЗВИТИЕ	40	28
3	МАТЕРИАЛНО НЕЗАВИСИМИ	20	14
4	СПРАВЕДЛИВОСТ	16	11
5	НЕПОДКУПНОСТ	8	6
6	ВИСОК МОРАЛ	8	6
7	БЕЗПРИСТРАСТНОСТ	8	6
8	КОМПЕТЕНТНОСТ	16	11
9	НЕ ДАЛИ ОТГОВОР	15	11
	ОБЩО:	142	100 %

Забележка:

Относителният дял в проценти е на базата на броя на дадените отговори, а не на база на анкетираните лица!

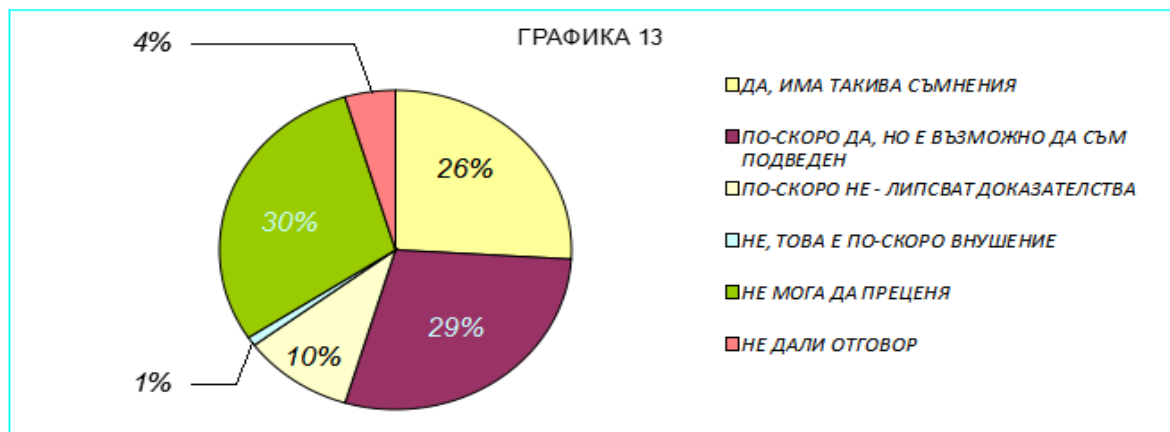

**12 Въпрос - Има ли според Вас наличие на корупционни практики
Районен съд - Русе?**

в

ТАБЛИЦА 17

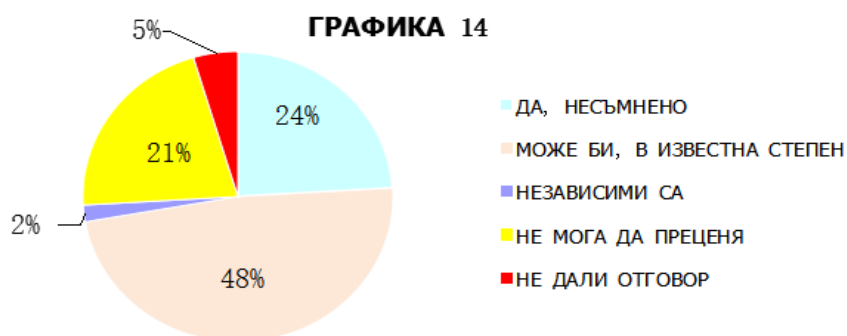
	АЛТЕРНАТИВНИ ОТГОВОРИ	БРОЙ ОТГОВОРИ	ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ
1	ДА, ИМА ТАКИВА СЪМНЕНИЯ	28	26
2	ПО-СКОРО ДА, НО Е ВЪЗМОЖНО ДА СЪМ ПОДВЕДЕН	31	29
3	ПО-СКОРО НЕ - ЛИПСВАТ ДОКАЗАТЕЛСТВА	11	10
4	НЕ, ТОВА Е ПО-СКОРО ВНУШЕНИЕ	1	1
5	НЕ МОГА ДА ПРЕЦЕНЯ	32	30
6	НЕ ДАЛИ ОТГОВОР	5	5
	ОБЩО:	108	100 %

13 Въпрос - Податливи ли са магистратите в Районен съд - Русе на политически натиск и външна намеса?

ТАБЛИЦА 18

	АЛТЕРНАТИВНИ ОТГОВОРИ	БРОЙ ОТГОВОРИ	ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ
1	ДА, НЕСЪМНЕНО	26	24
2	МОЖЕ БИ, В ИЗВЕСТНА СТПЕН	52	48
3	НЕ - СЪДЕБНИТЕ ОРГАНИ СА НЕЗАВИСИМИ	2	2
4	НЕ МОГА ДА ПРЕЦЕНЯ	23	21
5	НЕ ДАЛИ ОТГОВОР	5	5
	ОБЩО:	108	100 %

14 Въпрос - Ако отговорът Ви на предният въпрос е ДА, посочете от страна на кого?

ТАБЛИЦА 19

	АЛТЕРНАТИВНИ ОТГОВОРИ	БРОЙ ОТГОВОРИ	ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ
1	ОТ ПОЛИТИЧЕСКИ ПАРТИИ	39	36
2	ОТ ПО-ВИСШИ СЪДЕБНИ И ДЪРЖАВНИ ИНСТАНЦИИ	34	31
3	ОТ ПРОКУРОРИ И СЛЕДОВАТЕЛИ	10	9
4	ОТ ОБЩЕСТВЕНОТО МНЕНИЕ	8	7
5	ОТ МЕДИЙНИ ПУБЛИКАЦИИ И ИЗЯВЛЕНИЯ	6	6

6	НЕОТГОВОРИЛИ	11	10
	ОБЩО:	108	100 %

15 Въпрос - Вие лично, съмнявате ли се в морала на магистратите?

Таблица 20

	АЛТЕРНАТИВНИ ОТГОВОРИ	БРОЙ ОТГОВОРИ	ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ
1	ДА, ТОВА Е БЕЗПОСПОРНО	14	13
2	ПО-СКОРО ДА - НО ИМА МАГИСТРАТИ И С ВИСОК МОРАЛ	58	54
3	ПО-СКОРО НЕ, НО МЕЖДУ ТЯХ ИМА И НЕМОРАЛНИ	20	19
4	НЕ, ПРОФЕСИЯТА ГИ ЗАДЪЛЖАВА КЪМ ВИСОК МОРАЛ	3	3
5	НЯМАМ ПРЕЦЕНКА	13	12
	ОБЩО:	108	100 %

16 Въпрос - Как оценявате, според личната си компетентност качеството на съдебните актове и решения?

Забележка: Допуска се повече от един отговор

Таблица 19

	АЛТЕРНАТИВНИ ОТГОВОРИ	БРОЙ ОТГОВОРИ	ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ
1	БЕЗПРИСТРАСТНОСТ ПРИ АНАЛИЗА НА ДОКАЗАТЕЛСТВЕНИТЕ МАТЕРИАЛИ	13	9
2	ЯСНО И НА ДОСТЪПЕН ЕЗИК СЪДЪРЖАНИЕ НА СЪДЕБНИТЕ РЕШЕНИЯ	14	10
3	УБЕДИТЕЛНОСТ И ДОСТОВЕРНОСТ НА СЪДЕБНИТЕ РЕШЕНИЯ	10	7
4	НАЛИЧИЕ НА СУБЕКТИВНОСТ ПОД ВЪНШНО ДАВЛЕНИЕ	28	20
5	СЪДЪРЖАНИЕ НА ДИСКРИМИНАЦИОННИ СТАНОВИЩА	5	4
6	НЕЯСНО И НЕРАЗБИРАЕМО ФОРМУЛИРАНЕ НА АРГУМЕНТИТЕ	27	19
7	ИЗПОЛЗВАНЕ НА СИЛНО ПРОФЕСИОНАЛЕН СТИЛ И ЕЗИК, НЕРАЗБИРАЕМ ЗА ГРАЖДАНИТЕ	36	26
8	НЕ ДАЛИ ОТГОВОР	7	5
	ОБЩО:	140	100 %

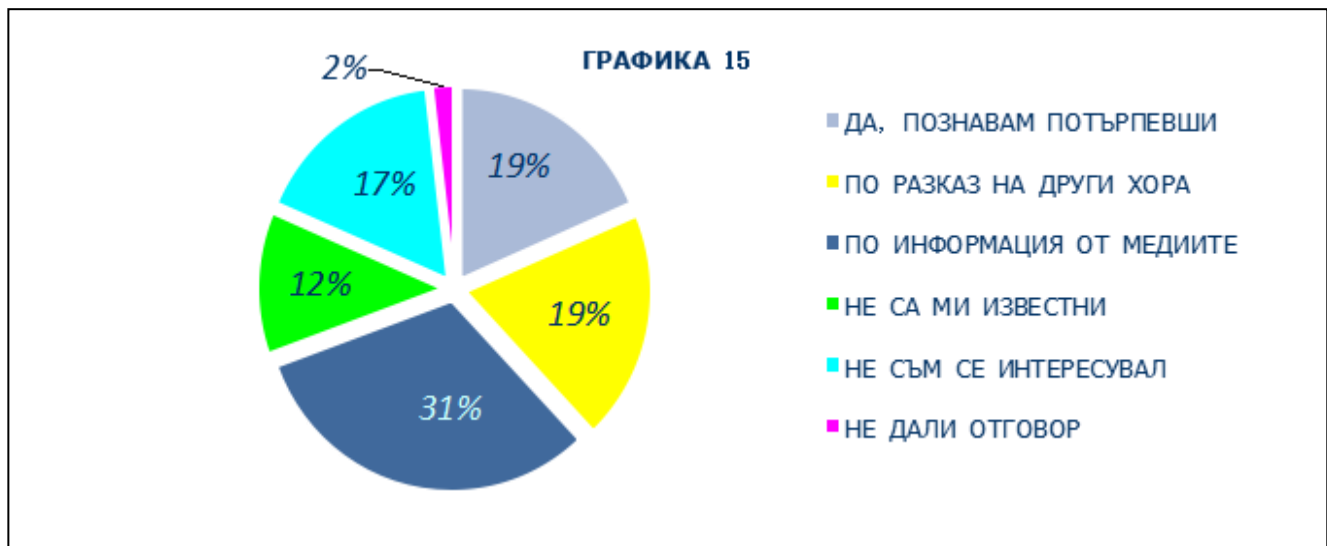
Забележка:

Относителният дял в проценти е на базата на броя на дадените отговори, а не на база на анкетираните лица!

17 Въпрос - Вие лично, познавате ли случай на абсурдна присъда, която е в разрез с обществените очаквания?

Таблица 20

	АЛТЕРНАТИВНИ ОТГОВОРИ	БРОЙ ОТГОВОРИ	ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ
1	ДА, ПОЗНАВАМ ПОТЪРПЕВШИ	20	19
2	ПО-СКОРО ДА - ПО РАЗКАЗ НА ДРУГИ ХОРА	21	19
3	ПО СКОРО ДА - ПО ИНФОРМАЦИЯ ОТ МЕДИИТЕ	34	31
4	НЕ СА МИ ИЗВЕСТНИ ТАКИВА СЛУЧАИ	13	12
5	НЕ СЪМ СЕ ИНТЕРЕСУВАЛ	18	17
6	НЕ ДАЛИ ОТГОВОР	2	2
	ОБЩО:	108	100 %

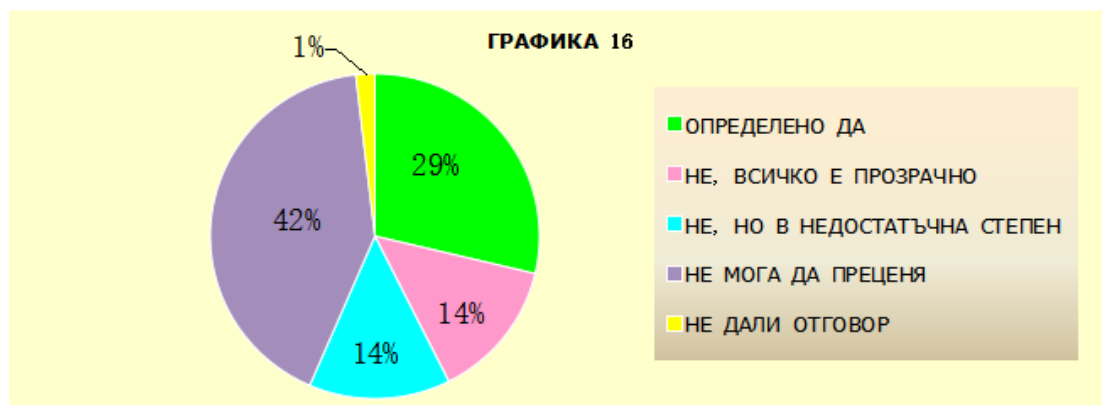

18 Въпрос - Как оценявате публичната комуникация на Районен съд - Русе?

Таблица 21

	АЛТЕРНАТИВНИ ОТГОВОРИ	БРОЙ ОТГОВОРИ	ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ
1	ЕФЕКТИВНА	14	13
2	НЕЕФЕКТИВНА	32	30
3	НЯМАМ ЛИЧНИ ВПЕЧАТЛЕНИЯ	56	52
4	НЕ ДАЛИ ОТГОВОР	6	6
	ОБЩО:	108	100 %

19 Въпрос - Според Вас липсва ли достатъчна прозрачност на съдебните процеси в Районен съд - Русе?

ТАБЛИЦА 22

	АЛТЕРНАТИВНИ ОТГОВОРИ	БРОЙ ОТГОВОРИ	ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ
1	ОПРЕДЕЛЕНО ДА	31	29
2	НЕ, ВСИЧКО Е ПРОЗРАЧНО	15	14
3	НЕ, НО В НЕДОСТАТЪЧНА СТЕПЕН	15	14
4	НЕ МОГА ДА ПРЕЦЕНЯ	45	42
5	НЕ ДАЛИ ОТГОВОР	2	2
	ОБЩО:	108	100 %

АНАЛИЗ НА ОТГОВОРИТЕ ОТ ВТОРА ГРУПА ВЪПРОСИ

1. КОНСТАТАЦИИ

ТАЗИ ГРУПА ОТ ВЪПРОСИ ИЗСЛЕДВА ОБЩЕСТВЕНАТА ОЦЕНКА НА ГРАЖДАНИТЕ ЗА РАБОТАТА НА СЪДЕБНИТЕ МАГИСТРАТИ В РАЙОНЕН СЪД - РУСЕ, НЕЗАВИСИМО ОТ ТОВА ДАЛИ ТЯ Е СЪСТАВЕНА НА БАЗАТА НА ЛИЧНИ ВПЕЧАТЛЕНИЯ ПРИ НЯКАКВО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ СЪС СЪДА ИЛИ ФОРМИРАНА КАТО КОМПИЛАЦИЯ ОТ РАЗЛИЧНИ МНЕНИЯ, ПУБЛИКАЦИИ, ИЗЯВЛЕНИЯ ИЛИ НЕФОРМАЛНИ ВНУШЕНИЯ.

С Въпрос 10 “В какво лично качество сте взаимодействали със съда” се опитваме да установим структурата на целевата група по този признак.

Най-много са **потребителите на административни услуги - 32 %**, следвани от тези, които са обявили, че са били **страна по съдебно дело - 19 %**.

По **14 % са жалбоподателите и наблюдателите**, като не е сигурно, как са се възприели тези, които са се идентифицирали като наблюдатели - отозирани граждански наблюдатели или като странични наблюдатели /граждани/.

Другите категории са слабо представени, като общо **11 % не са отговорили** на въпроса или са се съотнесли в категорията **“Други”**. В открит отговор, към категорията **“Други”** са се отнесли - един свидетел, един съдебен заседател, един стажант и един гражданин. Един респондент е посочил, че не е взаимодействал със съда, но прилежно е отговорил на въпросите.

Всички обаче, са изразили собствена позиция, с отговори на другите въпроси.

Въпрос 11 е доста претенциозен. С него се прави опит да се установи **общественият образ на магистратите** от Районен съд - Русе с предварително дефинирани характеристики, оценени от гражданите. Не поставяме въпроса как анкетираните лица са изградили собствената си представа за качествата на магистратите, но резултатите са сериозен материал за анализ.

Съвсем обяснимо, най-посочвана характеристика за магистратите е **“Желание за кариерно развитие”**. Цели **28 %** от анкетираните лица са я отбелязали.

Следват няколко характеристики със сравнително еднаква честота на срещане - **материална независимост, компетентност и справедливост**.

Отговорите на този въпрос оформят една доста **положителна характеристика** на магистратите, въпреки че категориите **“Висок морал”** и **“Неподкупност”** са само със **6 /шест/** позовавания.

С въпрос 12 “Има ли наличие на корупционни практики в Районен съд - Русе” вече бъркаме в раната. Това е най-прогласявания порок на съдебната система, може би в повечето случаи - без сериозни основания. Съзнаваме, че гражданите няма как да знаят дали корупционни практики са налични в Районния съд - Русе, освен ако случайно са чули за конкретен случай. Но, не пренебрегваме и другата теза - ами ако са били участници? Най-голям е процента на тези, които **нямат собствена приценка - 30 %**, към които прибавяме и **5 % не дали отговор**.

ТЕЗИ ГРАЖДАНИ, КОИТО ОСТАВАТ СЪС СЪМНЕНИЕ СА ДВЕ КАТЕГОРИИ - **29 %** ДАВАТ ОТГОВОР **“ПО-СКОРО ДА, НО Е ВЪЗМОЖНО ДА СЪМ ПОДВЕДЕН”** И **26 %** КАЗВАТ, ЧЕ **СЪЩЕСТВУВАТ ТАКИВА СЪМНЕНИЯ**. ОТНОСИТЕЛНИЯТ ДЯЛ НА ТЕЗИ, КОИТО ОТХВЪРЛЯТ ТОВА ТВЪРДЕНИЕ **ПОРАДИ ЛИПСА НА ДОКАЗАТЕЛСВА Е 10 %**.

ДОКАТО ОБЩЕСТВОТО Е СИЛНО КРИТИЧНО КЪМ КОРУПЦИОННИТЕ ПРАКТИКИ В ПРАВОРАЗДАВАНЕТО, ПОСТАВЯЙКИ СЪДЕБНАТА ИНСТИТУЦИЯ СРЕД НАЙ-КОРУМПИРАНИТЕ, ТО ГРАЖДАНИТЕ В ЛИЧЕН ПЛАН ИЗРАЗЯВАТ САМО ОПРЕДЕЛЕНИ СЪМНЕНИЯ И ТО БЕЗСПОРНО В ПОВЕЧЕТО СЛУЧАИ ПОД ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА МАНИПУЛАТИВНА ИНФОРМАЦИЯ.

ДРУГАТА СИЛНО ЕСКПОАТИРАНА ТЕМА В ОБЩЕСТВЕНОТО ПРОСТРАНСТВО Е **ПОДАТЛИВОСТТА НА МАГИСТРАТИТЕ НА ПОЛИТИЧЕСКИ НАТИСК И ВЪНШНА НАМЕСА**. **ВЪПРОС 13** ПРЕДЛАГА НЯКОЛКО АЛТЕРНАТИВНИ ОТГОВОРА, СРЕД КОИТО С НАЙ-ГОЛЯМА ЧЕСТОТА НА СРЕЩАНЕ Е **“МОЖЕ БИ, В ИЗВЕСТНА СТЕПЕН” - 48 %**. ОТНОВО ЛИПСВА КАТЕГОРИЧНОСТ В ОЦЕНКИТЕ. САМО **24 %** СА ДАЛИ ОТГОВОР **“ДА, НЕСЪМНЕНО”**, А **ЕДНА ТРЕТА ОТ** РЕСПОНДЕНТИЕ НЕ СА ОТГОВОРЛИ НА ВЪПРОСА ИЛИ НЕ СА ИЗРАЗИЛИ МНЕНИЕ.

ВЪПРОС 14 Е СВЪРЗАН С ПРЕДНИЯ ВЪПРОС ИЛИ ПО-СКОРО Е НЕГОВО ПРОДЪЛЖЕНИЕ. ТОЙ ИЗИСКВА ОТ ПОСОЧИЛИТЕ ПОЛОЖИТЕЛЕН ОТГОВОР НА **ВЪПРОС 13** ДА ИДЕНТИФИЦИРАТ СУБЕКТИТЕ, КОИТО ОКАЗВАТ НАТИСК ИЛИ НАМЕСА. ПОЛИТИЧЕСКИТЕ ПАРТИИ И ВИШИТЕ СЪДЕБНИ И ДЪРЖАВНИ ИНСТИТУЦИИ СА ПОСОЧЕНИ КАТО НАЙ-ГОЛЕМИ ВИНОВНИЦИ ЗА ПРОБЛЕМА - СЪОТВЕТНО ОТ **36 %** И **31 %** ОТ АНКЕТИРАНИТЕ.

МНЕНИЕТО НА ГРАЖДАНИТЕ ЗА МОРАЛА НА МАГИСТРАТИТЕ Е ИЗСЛЕДВАНО С **ВЪПРОС 15 “СЪМНЯВАТЕ ЛИ СЕ В МОРАЛА НА МАГИСТРАТИТЕ”**. ТЕЗИ, КОИТО КАЗВАТ, ЧЕ СЕ СЪМНЯВАТ, ПОДЧЕРТАВАТ, ЧЕ ИМА МАГИСТРАТИ И С ВИСОК МОРАЛ - **54 %**, А ТЕЗИ КОИТО НЕ СЕ СЪМНЯВАТ, КАЗВАТ, ЧЕ МЕЖДУ МАГИСТРАТИТЕ ИМА И НЕМОРАЛНИ - **19 %**. САМО **3 %** НЕ СЕ СЪМНЯВАТ В ЛИПСАТА НА МОРАЛ, ЗАЩОТО ВЯРВАТ, ЧЕ ПРОФЕСИЯТА НА МАГИСТРАТА ГО ЗАДЪЛЖАВА ДА БЪДЕ ВИСОКО МОРАЛЕН.

КАЧЕСТВОТО НА СЪДЕБНИТЕ АКТОВЕ И РЕШЕНИЯ, НЕ СЛУЧАЙНО Е ВИНАГИ ВЪВ ФОКУСА НА ОБЩЕСТВОТО. ПРАКТИКАТА ДА СЕ СЪСТАВЯТ НА СИЛНО ПРОФЕСИОНАЛЕН ЕЗИК /А ДАЛИ ТОВА НЕ СЕ ПРАВИ УМИШЛЕНО/ В ПОВЕЧЕТО СЛУЧАИ ГИ ПРАВИ НЕДОСТАТЪЧНО ДОСТЪПНИ И НЕРАЗБИРАЕМИ ЗА ОБИКНОВЕНИТЕ ГРАЖДАНИ. СТОИ И ВЪПРОСЪТ, ПЪК ЗАЩО ТОВА Е НЕОБХОДИМО? РАЗЛИЧНИ ТЕЗИ! РАЗЛИЧНИ АРГУМЕНТИ! ВСЕ ПАК ПРАВНАТА МАТЕРИЯ Е СПЕЦИФИЧНА, ОПЕРИРА С ОПРЕДЕЛЕНА ТЕРМИНОЛОГИЯ, КОЯТО НЕВИНАГИ Е ПОНЯТНА ЗА ХОРА БЕЗ ЮРИДИЧЕСКО ОБРАЗОВАНИЕ И СПЕЦИАЛИЗИРАНА ПОДГОТОВКА. НО, ГРАЖДАНИТЕ НА

ВЪПРОС 16, ОТГОВАРЯТ ТАКА - **26 %** ОТ АНКЕТИРАНИТЕ ЛИЦА КАЗВАТ, ЧЕ СЪДЕБНИТЕ АКТОВЕ СЕ СЪСТАВЯТ НА **СИЛНО ПРОФЕСИОНАЛЕН ЕЗИК**, НЕРАЗБИРАЕМ ЗА ГРАЖДАНИТЕ. КЪМ ТЯХ ПРИБАВЯМЕ И **19 %**, КОИТО СМЯТАТ, ЧЕ ИЗЛАГАНЕТО НА АРГУМЕНТИТЕ Е НЕЯСНО И НЕРАЗБИРАЕМО ФОРМУЛИРАНО. БЛИЗО **ПОЛОВИНАТА** ОТ РЕСПОНДЕНТИЕ ИЗРАЗЯВАТ РЕЗЕРВИ ОТНОСНО СТИЛА, ИЗПОЛЗВАН ОТ МАГИСТРАТИТЕ И САМО **10 %** СА НА ОБРАТНО МНЕНИЕ.

ОТНОСНО СЪДЪРЖАНИЕТО - **20 %** СА ОТГОВОРИТЕ, ЧЕ ПРИ ФОРМУЛИРАНЕ НА СЪДЕБНИТЕ РЕШЕНИЯ СЕ УСЕЩА **НАЛИЧИЕ НА СУБЕКТИВИЗЪМ** ПОД ВЪНШНО ДАВЛЕНИЕ И САМО **7 %** СА ИЗРАЗИЛИ МНЕНИЕ, ЧЕ СЪДЕБНИТЕ РЕШЕНИЯ СА **УБЕДИТЕЛНИ И ДОСТОВЕРНИ**.

ПОЗНАВАТЕ ЛИ СЛУЧАИ НА АБСУРДНА ПРИСЪДА, КОЯТО Е В РАЗРЕЗ С ОБЩЕСТВЕНИТЕ ОЧАКВАНИЯ Е ДЕФИНИЦИЯТА НА **ВЪПРОС 17**. ТУК **31 %** ОТ ГРАЖДАНИТЕ СА ЗАЯВИЛИ, ЧЕ **ОТ МЕДИИТЕ** СА ЧУВАЛИ ЗА ТАКИВА СЛУЧАИ, КАТО Е ОЧЕВИДНО, ЧЕ ТВЪРДЕНИЕТО ИМА ИЗМЕРЕНИЕ В НАЦИОНАЛЕН МАЩАБ. МОЖЕ БИ Е ТРЯБВАЛО ВЪПРОСЪТ ДА БЪДЕ ЛОКАЛИЗИРАН ДО ПРАКТИКАТА НА РАОЙННИЯ СЪД - РУСЕ И ТОГАВА ВЕРОЯТНО ЩЕ ИМАШЕ ДРУГИ ИЗМЕРЕНИЯ. ДРУГИТЕ АЛТЕРНАТИВИ НА ОТГОВОРИ ИМАМ СРАВНИТЕЛНО РАВЕН ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ И ПО-СКОРО НЕ ИЗЕНАДВАТ С НИЩО.

СЛЕДВАЩИТЕ **18** И **19** **ВЪПРОСИ** ОТ АНКЕТАТА ИМАТ ОТНОШЕНИЕ КЪМ **ПУБЛИЧНАТА КОМУНИКАЦИЯ НА СЪДА**, КОЯТО ПЪК Е ОПРЕДЕЛЯЩА ЗА СТЕПЕНТА НА **ПРОЗРАЧНОСТ**.

ТУК **52 %** ОТ ГРАЖДАНИТЕ СА ОТБЕЛЯЗАЛИ, ЧЕ **НЯМАТ ЛИЧНИ ВПЕЧАТЛЕНИЯ**, **30 %** СА Я ОБЯВИЛИ КАТО **НЕЕФЕКТИВНА** И САМО **13 %** КАТО **ЕФЕКТИВНА**.

ОТГОВОРИТЕ НА **ВЪПРОС 19**, ПОЧТИ НАПЪЛНО КОРЕСПОНДИРАТ С ПРЕДНИТЕ ДАННИ - **42 %** **НЯМАТ ПРЕЦЕНКА**, **29 %** СЧИТАТ, ЧЕ **ЛИПСВА ПРОЗРАЧНОСТ**, **14 %** ИЗРАЗЯВАТ СТАНОВИЩЕ, ЧЕ **ВСИЧКО Е ПРОЗРАЧНО**. НАЛИЦЕ Е ИЗВЕСТНА ИНДЕФЕРЕНТНОСТ ОТ СТРАНА НА ГРАЖДАНИТЕ - ТЕ ПРОСТО НЕ СЕ ИНТЕРЕСУВАТ И НЕ ТЪРСЯТ ИНФОРМАЦИЯ, А ПОСЛЕ - ЛИПСВАЛА ПРОЗРАЧНОСТ.

2. Изводи

2.1. СТРУКТУРАТА НА ПРОФИЛА НА ЦЕЛЕВАТА ГРУПА, ПО ОТНОШЕНИЕ НА ПЕРСОНА-ЛНОТО ИМ ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ СЪС СЪДА Е ДОСТАТЪЧНО ПЪСТРА, ЗА ДА ПРИДАДЕ ПЪЛНОТА И РАЗЛИЧЕН РАКУРС НА ИЗРАЗЕНОТО ОТНОШЕНИЕ. ОБЯСНИМО, ПРЕОБЛАДАВА ГРУПАТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИ УСЛУГИ И ТУК Е МЯСТОТО ДА ПОСТАВИМ АКЦЕНТ ВЪРХУ **КАЧЕСТВОТО НА АДМИНИСТРАТИВНОТО ОБСЛУЖВАНЕ**, КОЕТО ЩЕ АНАЛИЗИРАМЕ ПРЕЗ **ТРЕТАТА ГРУПА ОТ ВЪПРОСИ**.

2.2 **ПРЕДИЗВИКАНОТО ОХАРАКТЕРИЗИРАНЕ НА МАГИСТРАТИТЕ, ЧРЕЗ ОТГОВОРИТЕ НА ВЪПРОС 11 ИМА ПОЛОЖИТЕЛНИ ИЗМЕРЕНИЯ.** ГРАЖДАНИТЕ ОЦЕНЯВАТ КАЧЕСТВАТА И ДОСТОЙНСТВОТО НА МАГИСТРАТИТЕ, КОЕТО Е ДОБРА НОВИНА.

ЕДНА ТРЕТА ОТ ЛИЦАТА СА ОТБЕЛЯЗАЛИ **“ЖЕЛАНИЕТО НА МАГИСТРИТИТЕ ЗА КАРИЕРНО РАЗВИТИЕ”** КАТО ТИПИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА. ТУК Е ВАЖНО ДА РАЗБЕРЕМ В КАКЪВ СМИСЪЛ СА ПРИЕЛИ ТОВА ОПРЕДЕЛЕНИЕ - В ПОЗИТИВЕН, КАТО СТРЕМЕЖ ЗА **СЛУЖЕБНО ИЗРАСТВАНЕ** ИЛИ В НЕГАТИВЕН СМИСЪЛ - КАТО ПРОЯВА **НА КАРИЕРИЗЪМ**.

2.3. СЪМНЕНИЯТА ЗА НАЛИЧИЕ НА КОРУПЦИОННИ ПРАКТИКИ ПРОДЪЛЖАВАТ ДА УРОНВАТ ДОВЕРИЕТО В ПРАВОРАЗДАВАТЕЛНИТЕ ОРГАНИ. ОТ ЕДНА СТРАНА, ИМА СЪЩЕСТВЕНА РАЗМИНАВАНЕ МЕЖДУ ОЧАКВАНИЯТА НА ГРАЖДАНИТЕ И ПРОИЗНАСЯНИТЕ ОТ БЪЛГАРСКИЯ СЪД ПРИСЪДИ, ПРЕДСТАВАТА СЪЗДАВАТ **ОБЩЕСТВЕНО ЗНАЧИМИТЕ ДЕЛА** И НЕЗАВИСИМО ОТ ТОВА, ЧЕ ГРАЖДАНИТЕ СЕ ОТНАСЯТ КРИТИЧНО КЪМ КАЧЕСТВОТО НА СЪБИРАНИТЕ ОТ РАСЛЕДВАЩИТЕ ОРГАНИ ФАКТИ И ДОКАЗАТЕЛСТВА, В КРАЙНА СМЕТКА НЕГАТИВИТЕ ОСТАВАТ ЗА СМЕТКА НА СЪДА.

НАЛИЦЕ Е ИЗКЛЮЧИТЕЛНО НИСКО ОБЩЕСТВЕНА ДОВЕРИЕ ЗА РАВНОПРАВНОТО ОТНОШЕНИЕ КЪМ ГРАЖДАНИТЕ СЪС РАЗЛИЧЕН СОЦИАЛЕН, ЕТНИЧЕСКИ И ИКОНОМИЧЕСКИ СТАТУС.

2.4. ПРЕОБЛАДАВА И СЪМЕНИЕТО ЗА ПОЛИТИЧЕСКИ И ДРУГ ВЪНШЕН НАТИСК ВЪРХУ РАБОТАТА НА СЪДА. СЪЩЕСТВУВА И ИДЕНТИЧНА ТЕНДЕНЦИЯ И ПО ОТНОШЕНИЕ НАТИСКА ОТ СТРАНА НА ИКОНОМИЧЕСКИ ГРУПИ И ФИРМИ. НА ОБЩЕСТВОТО СЕ НАЛАГА ТЕЗАТА, ЧЕ ПОДОБРЕНАТА РАБОТА НА СЪДА, КАТО РЕЗУЛТАТ ОТ СЪДЕБНАТА РЕФОРМА И ПОД ВЛИЯНИЕТО НА ДРУГИ ФАКТОРИ СЕ ОБЕЗЦЕНЯВА ОТ НАРАСТВАЩИЯ ПОЛИТИЧЕСКИ И ИКОНОМИЧЕСКИ НАТИСК КАТО ЦЯЛО.

2.5. ГРАЖДАНИТЕ ВЯРВАТ В **МОРАЛА НА МАГИСТРАТИТЕ**. СЪМНЕНИЯТА, ЧЕ СРЕД ТЯХ ИМА И НЕМОРАЛНИ, СА ПОВЕЧЕ СТАНДАРТИ, ИЗХОЖДАЙКИ ОТ ПРИНЦИПА, ЧЕ ВСЯКО СТАДО СИ ИМА МЪРША, НО ВСЕ ПАК ПРЕОБЛАДАВА МНЕНИЕТО, ЧЕ ПРОФЕСИЯТА ЗАДЪЛЖАВА МАГИСТРАТИТЕ ДА СЕ ПРИДЪРЖАТ КЪМ ЕТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ И МОРАЛНИ ДЕЙСТВИЯ. И ТАКА - ИМАТ ДОВЕРИЕ В МОРАЛА НА МАГИСТРАТИТЕ, А НЯМАТ ДОВЕРИЕ В СЪДЕБНАТА СИСТЕМА! КЪДЕ Е ПРИЧИНАТА? ИЗВОДЪТ НИ НАСОЧВА КЪМ ДОСЪДЕБНАТА ФАЗА - ДОЗНАТЕЛИ, СЛЕДОВАТЕЛИ, ПРОКУРОРИ! ТОВА Е ПРЕДМЕТ НА ДРУГО ИЗСЛЕДВАНЕ.

2.6. НЕВЪЗМОЖНО Е МАГИСТРАТИТЕ ДА ИЗБЯГАТ ОТ ЮРИДИЧЕСКАТА ФРАЗЕОЛОГИЯ И ТЕРМИНОЛОГИЯ ПРИ СЪСТАВЯНЕ НА СЪДЕБНИТЕ РЕШЕНИЯ И НА СЪДЕБНИТЕ АКТОВЕ, КОЛКОТО И ТОВА ДА НЕ СЕ ХАРЕСВА НА ГРАЖДАНИТЕ. СТИЛЪТ НА СЪСТАВЯНЕ НА СЪДЕБНИТЕ РЕШЕНИЯ И

АКТОВЕ, НАИСТИНА Е СИЛНО ПРОФЕСИОНАЛЕН И ПОРАДИ ТАЗИ ПРИЧИНА ТРУДНО ДОСТЪПЕН И НЕРАЗБИРАЕМ ЗА ГОЛЯМА ЧАСТ ОТ ГРАЖДАНИТЕ.

2.7. ПУБЛИЧНАТА КОМУНИКАЦИЯ НА СЪДА Е ОЦЕНЕНА ПО-СКОРО КАТО НЕЕФЕКТИВНА. АКО СЪОТНЕСЕМ ОТГОВОРИТЕ НА **ВЪПРОСИ 18 И 19**, КОИТО ИЗРЯЗАВАТ НЕГАТИВНА ОЦЕНКА НА КОМУНИКАЦИОННАТА ПОЛИТИКА НА СЪДА /В КОИТО СЕ ОТРАЗЯВА И ОЧЕВИДНА НЕЗАИНТЕРЕСОВАНOST ОТ СТРАНА НА ГРАЖДАНИТЕ/, КЪМ ОТГОВОРИТЕ НА **ВЪПРОСИ 3 И 17**, КЪДЕТО АНКЕТИРАНИТЕ ЛИЦА ПОСОЧВАТ, ЧЕ МЕДИИТЕ СА ОСНОВНИЯ ИМ ИЗТОЧНИК НА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЪДЕБНАТА СИСТЕМА, УСТАНОВЯВАМЕ ОПРЕДЕЛЕНО ПРОТИВОРЕЧИЕ. ПОВЯРНОТО Е, ЧЕ ГРАЖДАНИТЕ СЕ ИНФОРМИРАТ ЗА РАБОТАТА НА СЪДА ОТ НОВИНИТЕ ПО ЕЛЕКТРОННИТЕ МЕДИИ И НА БАЗА НА ТАЗИ ИНФОРМАЦИЯ ФОРМИРАТ ПОВЪРХНОСТНО ОБЩЕСТВЕНО МНЕНИЕ ЗА ЛИПСАТА НА ПРОЗРАЧНОСТ. В КОМУНИКАЦИОННАТА СТРАТЕГИЯ НА СЪДА ТРЯБВА ДА СЕ ПРЕДВИДЯТ ИНСТРУМЕНТИ ЗА ПО-ГОЛЯМА НАСОЧЕНОСТ НА ПУБЛИЧНАТА КОМУНИКАЦИЯ - КАКТО ПО ОТНОШЕНИЕ НА СУБЕКТИТЕ, ЗА КОИТО Е ПРЕДНАЗНАЧЕНА ИНФОРМАЦИЯ, ТАКА И ОТ СЪДЪРЖАТЕЛНА ГЛЕДНА ТОЧКА.

3. ПРЕПОРЪКИ

3.1. ЗА ПРЕСИЧАНЕТО НА ПРОЯВАТА НА КОРУПЦИОННИ ПРАКТИКИ Е ЦЕЛЕСЪОБРАЗНО ДА СЕ **ИДЕНТИФИЦИРАТ** СПЕЦИФИЧНИТЕ ФОРМИ НА КОРУПЦИЯ И ФАКТОРИТЕ, КОИТО ГИ ПРАВЯТ ВЪЗМОЖНИ. СПЕЦИАЛНО ВНИМАНИЕ ДА СЕ ОБРЪРНЕ НА **АДМИНИСТРАТИВНИТЕ СЛУЖИТЕЛИ** ПОРАДИ СПЕЦИФИЧНИТЕ РИСКОВЕ, СВЪРЗАНИ С ФУНКЦИОНАЛНИТЕ ИМ ЗАДЪЛЖЕНИЯ. В ТОЗИ КОНТЕКСТ РАЗРАБОТВАНЕТО НА **ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА** ЗА КОНТРОЛ ВЪРХУ ПРИЛАГАНЕТО НА ЗАКОНА ЗА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ Е ДОБРА ИДЕЯ.

3.2. СЪЗДАВАНЕ НА **ЕЛЕКТРОНЕН РЕГИСТЪР** ЗА ДЕКЛАРИРАНЕ НА ШИРОК КРЪГ ОТ ОБСТОЯТЕЛСТВА, СВЪРЗАНИ С ДЕЙНОСТТА И ЛИЧНИЯТ ЖИВОТ НА МАГИСТРАТИТЕ И СЛУЖИТЕЛИТЕ.

3.3. **ЕДИННИЯТ ЕТИЧЕН КОДЕКС НА БЪЛГАРСКИТЕ МАГИСТРАТИ** ДА СЕ ИЗПОЛЗВА КАТО ДЕЙСТВЕН ИНСТРУМЕНТ ЗА УТВЪРЖДАВАНЕ НА ПРИНЦИПА НА ПОЧТЕННОСТ И МОРАЛ В СЪДА, А НЕ КАТО ОБЩОВАЛИДЕН ДОКУМЕНТ С **ДЕКЛАРАТИВЕН ХАРАКТЕР**. РЕГУЛЯРНОТО ОБУЧЕНИЕ НА МАГИСТРАТИТЕ ПО ПРАВИЛАТА ЗА ЕТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ И ПРОФЕСИОНАЛНА ЕТИКА Е РАБОТЕЩА ПРАКТИКА.

3.4. СЪДИИТЕ, СА ЧАСТ ОТ НАШЕТО ОБЩЕСТВО И НЕ МОГАТ ЕФЕКТИВНО ДА ПРАВОРАЗДАВАТ БЕЗ ОБЩЕСТВЕНО ДОВЕРИЕ, В КАЧЕСТВОТО СИ НА НЕЗАВИСИМИ МАГИСТРАТИ ТРЯБВА ПОСТОЯННО ДА СЕ ИНФОРМИРАНИ ЗА ОЧАКВАНИЯТА НА ГРАЖДАНИТЕ И

НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИТЕ СТРУКТУРИ, ДЛЪЖНИ СА ДА ИЗБЯГВАТ ДЕЙНОСТИ, С КОИТО МОГАТ ДА ЗАСТРАШАТ ДОСТОЙНСТВОТО НА ЗАЕМАНАТА ОТ ТЯХ ПОЗИЦИЯ ИЛИ ПЪК ДА УВЕЛИЧАВАТ РИСКА ОТ КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ.

3.5. В **КОМУНИКАЦИОННАТА СТРАТЕГИЯ** ДА СЕ ЗАЛОЖАТ КОНКРЕТНИ МЕРКИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ДИРЕКТНИЯ ДИАЛОГ МЕЖДУ СЪДА И ГРАЖДАНИТЕ - ЧРЕЗ ПОСРЕДНИ-ЧЕСТВОТО НА МЕДИИТЕ ДА СЕ ТЪРСИ СТИМУЛИРАНЕ НА ПОСТОЯНЕН И ЕФЕКТИВЕН ДИАЛОГ. НЕ Е ОБЩЕСТВЕНА ТАЙНА, ЧЕ МЕДИИТЕ ПРОЯВЯВАТ ПРЕИМУЩЕСТВЕН ИНТЕРЕС КЪМ НАКАЗАТЕЛНИТЕ ДЕЛА /НАЙ-ВЕЧЕ КЪМ Т.Н. **ЗНАКОВИ ДЕЛА**/, А ГРАЖДАНСКИТЕ, ТРУДОВИТЕ И АДМИНИСТРАТИВНИТЕ ДЕЛА, СВЪРЗАНИ СЪС ЗАЩИТА НА ОСНОВНИ ГРАЖДАНСКИТЕ ПРАВА И ИНТЕРЕСИ ОСТАВАТ НА ЗАДЕН ПЛАН. ТОВА ОБСТОЯТЕЛСТВО ПРОМЕНЯ ПРЕДСТАВАТА, ЧЕ СЪДА ДЕЙСТВА ЕФЕКТИВНО, ЗАЩОТО ЗАД ЗАВЕСАТА НА КОНВЕНЦИОННОТО ПРАВОРАЗДАВАНЕ НИКОЙ НЕ НАДНИЧА.

3.6. ДА СЕ ПОСТАВИ И ИЗВЕСТЕН АКЦЕНТ ВЪРХУ **ОБРАТНАТА ВРЪЗКА** - ДИАЛОГ, В КОЙТО ПРИСЪСТВА ОЦЕНКАТА НА ГРАЖДАНИТЕ И НА ПУБЛИЧНИТЕ СТРУКТУРИ. ЦЕЛЕСЪОБРАЗНО Е И ДА СЕ ПРЕДВИДЯТ ФОРМИ И МЕРКИ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА ПРАВНАТА КУЛТУРА НА ГРАЖДАНИТЕ.

3.7. Гледната точка на ГРАЖДАНИТЕ ТРЯВА ДА СЕ РАЗГЛЕЖДА НЕ КАТО **КРИТИКА**, А КАТО **КОРЕКТИВ** НА ПРОЦЕСИТЕ И ДЕЙСТВИЯТА ПО ПРОВЕЖДАНЕТО НА СЪДЕБНАТА РЕФОРМА. ТОВА БИ БИЛО ДОБРА ВЪЗМОЖНОСТ ДА СЕ ПРЕОДОЛЕЕ УТВЪРДИЛОТО СЕ В ОБЩЕСТВЕНОТО СЪЗНАНИЕ УСЕЩАНЕ ЗА ЛИПСА НА ДОСТАТЪЧНА ЛЕГИТИМНОСТ НА СЪДА.

3.8. В СЛУЧАИ, ЧЕ В ИЗЯВЛЕНИЯ НА ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА ИЗПЪЛНИТЕЛНАТА ВЛАСТ ИЛИ В МЕДИЙНИ ПУБЛИКАЦИИ СЕ ПОСОЧВАТ КОНКРЕТНИ ОБСТОЯТЕЛСТВА, ОЧРЕТАВАЩИ НАРУШЕНИЯ В ПРАВОРАЗДАВАТЕЛНАТА ДЕЙНОСТ И НА МОРАЛНО-ЕТИЧНИТЕ НОРМИ НА ПОВЕДЕНИЕ ОТ МАГИСТРАТИ И ВНУШАВАЩИ СЪМНЕНИЯ В ТЕХНИЯ МОРАЛ ИЛИ ПЪК ЗА НАЛИЧИЕ НА КОРУПЦИОННИ ПРАКТИКИ, СЪДЪТ ТРЯБВА ДА ЗАШИТИ МАГИСТРАТИТЕ И ЗАПАЗВАНЕТО НА ДОВЕРИЕТО. ТЪВРДЕНИЯТА ТРЯБВА ДА БЪДАТ ПРОВЕРЕНИ И РАЗСЛЕДВАНИ, А РЕЗУЛТАТИТЕ И ПРЕДПРИЕТИТЕ ДЕЙСТВИЯ -ПУБЛИЧНО ОГЛАСЕНИ.

3.9. АДМИНИСТРАТИВНИЯТ РЪКОВОДИТЕЛ И ЕКСПЕРТЪТ ПО ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕ-НОСТТА, СВОЕВРЕМЕННО ТРЯБВА ДА ПРЕДОСТАВЯТ РАЗЯСНЕНИЯ ВЪВ ВРЪЗКА С ОТПРАВЕНА КРИТИКА ИЛИ ОБВИНЕНИЯ, ДА КОРИГИРАТ ГРЕШНА ИНФОРМАЦИЯ, РАЗПОСТРАНЕНА В ПРЕСАТА ИЛИ В СОЦИАЛНИТЕ МРЕЖИ.

ТРЕТА ГРУПА ВЪПРОСИ - ОБЩЕСТВЕНА ОЦЕНКА НА РАБОТАТА НА СЪДЕБНАТА АДМИНИСТРАЦИЯ В РАЙОНЕН СЪД - РУСЕ

20 Въпрос - Бил ли сте потребител на административна услуга от съдебната администрация на Районен съд - Русе?

ТАБЛИЦА 23

	АЛТЕРНАТИВНИ ОТГОВОРИ	БРОЙ ОТГОВОРИ	ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ
21			
Въ	1 ДА	69	64
про	2 НЕ	35	32
с -	3 НЕ ДАЛИ ОТГОВОР	4	4
Ак		ОБЩО: 108	100 %

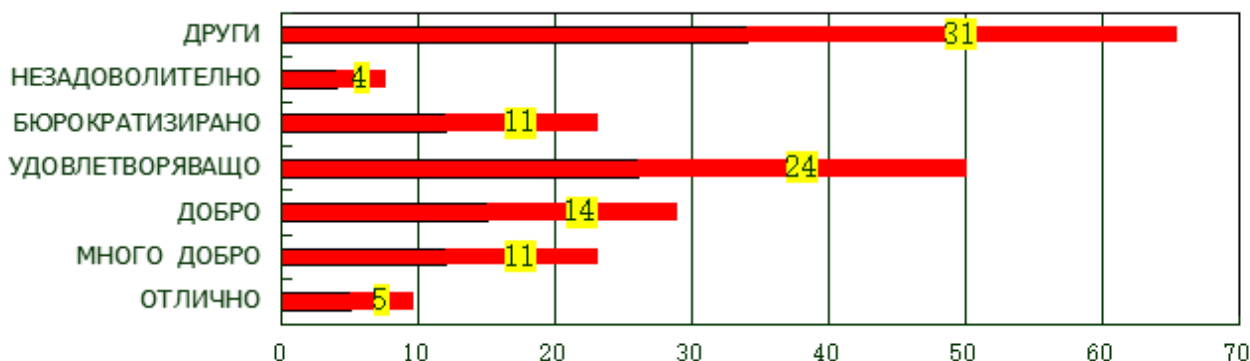
о сте ползвали административна услуга, дайте Ващата обща оценка за качеството на административното обслужване в Районен съд - Русе?

ТАБЛИЦА 24

	АЛТЕРНАТИВНИ ОТГОВОРИ	БРОЙ ОТГОВОРИ	ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ
1	ОТЛИЧНО	5	5
2	МНОГО ДОБРО	12	11
3	ДОБРО	15	14
4	УДОВЛЕТВОРЯВАЩО	26	24
5	БЮРОКРАТИЗИРАНО	12	11
6	НЕЗАДОВОЛИТЕЛНО	4	4
7	НЕ МОГА ДА ПРЕЦЕНЯ	24	22
8	НЕ ДАЛИ ОТГОВОР	10	9
	ОБЩО:	108	100 %

ГРАФИКА 17

22 Въпрос - Какви са впечатленията от отношението на съдебните служители към гражданите?

Забележка: Допуска се повече от един отговор

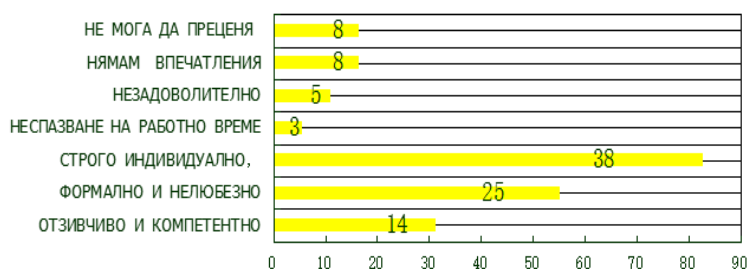
ТАБЛИЦА 25

	АЛТЕРНАТИВНИ ОТГОВОРИ	БРОЙ ОТГОВОРИ	ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ
1	ОТЗИВЧИВО И КОМПЕТЕНТНО	17	14
2	ФОРМАЛНО И НЕЛЮБЕЗНО	30	25
3	СТРОГО ИНДИВИДУАЛНО, В ЗАВИСИМОСТ ОТ ЛИЧНИТЕ КАЧЕСТВА НА САМИЯ СЛУЖИТЕЛ	45	38
4	НЕСПАЗВАНЕ НА НЕРЕГЛАМЕНТИРАНОТО РАБОТНО ВРЕМЕ	3	3
5	НЕЗАДОВОЛИТЕЛНО	6	5
6	НЯМАМ НЕПОСРЕДСТВЕНИ ВПЕЧАТЛЕНИЯ	9	8
7	НЕ МОГА ДА ПРЕЦЕНЯ	5	4
8	НЕ ДАЛИ ОТГОВОР	4	3
	ОБЩО:	119	100 %

Забележка:

Относителният дял в проценти е на базата на броя на дадените отговори, а не на база на анкетираните лица!

ГРАФИКА 18

23 Въпрос - Достатъчно ясни и достъпни ли са за попълване изискуемите формуляри и заявления ?

Забележка: Допуска се повече от един отговор

ТАБЛИЦА 26

	АЛТЕРНАТИВНИ ОТГОВОРИ	БРОЙ ОТГОВОРИ	ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ
1	ДА, ОПРОСТЕНИ И ЛЕСНИ ЗА ПОПЪЛВНЕ	26	20
2	ИЗИСКВАТ СЕ ПРЕКАЛЕНО МНОГО СЪПЪСТВАЩИ ДОКУМЕНТИ ЗА ПРЕДСТАВЯНЕ	29	22
3	ИМА ПОВТОРЯЕМОСТ НА ЕДНИ И СЪЩИ ДАННИ ЗА ВПИСВАНЕ	22	17
4	ЛИПСВАТ ПОПЪЛНЕНИ ОБРАЗЦИ В ДЕЛОВОДНАТА СЛУЖБА	6	5
5	СЛОЖНА И НЕДОСТЪПНА СТРУКТУРА	11	9
6	НЯМАМ НЕПОСРЕДСТВЕНИ ВПЕЧАТЛЕНИЯ	31	24
7	НЕ ДАЛИ ОТГОВОР	4	3
	ОБЩО:	129	100 %

Забележка:

Относителният дял в проценти е на базата на броя на дадените отговори, а не на база на анкетираните лица!

24 Въпрос - Мислите ли, че организацията на съдебните дела в Районен съд - Русе е ефективна?

ТАБЛИЦА 27

	АЛТЕРНАТИВНИ ОТГОВОРИ	БРОЙ ОТГОВОРИ	ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ
1	ДА, ИЗЦЯЛО	0	0
2	В ГОЛЯМА СТЕПЕН	25	23
3	В НЕЗАДОВОДИТЕЛНА СТЕПЕН	29	27
4	ЛИПСВА ВСЯКАКВА ЕФЕКТИВНОСТ	3	3
5	НЯМАМ НЕПОСРЕДСТВЕНИ ВПЕЧАТЛЕНИЯ	21	19
6	НЕ МОГА ДА ПРЕЦЕНЯ	29	27
7	НЕ ДАЛИ ОТГОВОР	1	1
	ОБЩО:	108	100 %

25 Въпрос - Кои, според вас, са основните причини за отлагане на съдебните дела?

Забележка: Допуска се повече от един отговор

ТАБЛИЦА 28

	АЛТЕРНАТИВНИ ОТГОВОРИ	БРОЙ ОТГОВОРИ	ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ
1	НЕЯВЯВАНЕ НА СТРАНА ПО ДЕЛОТО	35	19
2	НЕЯВЯВАНЕ НА СВИДЕТЕЛИ	41	22
3	НЕПРЕДСТАВЕНИ В СРОК СЪДЕБНИ ЕКСПЕРТИЗИ И НЕЯВЯВАНЕ НА ВЕЩИ ЛИЦА	33	18
4	ИСКАНИЯ ЗА ПРЕДСТАВЯНЕ ИЛИ СЪБИРАНЕ НА НОВИ ДОКАЗАТЕЛСТВА	29	16
5	НЕПРАВИЛНО ПРИЗОВАВАНЕ НА СТРАНИТЕ ПО ДЕЛОТО	17	9
6	НЕ МОГА ДА ПРЕЦЕНЯ	24	13
7	ДРУГО	2	1
8	НЕ ДАЛИ ОТГОВОР	2	1
	ОБЩО:	183	100 %

Забележка:

Относителният дял в проценти е на базата на броя на дадените отговори, а не на база на анкетираните лица!

26 Въпрос - Какъв според Вас е приемливият срок за насрочване на ново съдебно заседание?

ТАБЛИЦА 29

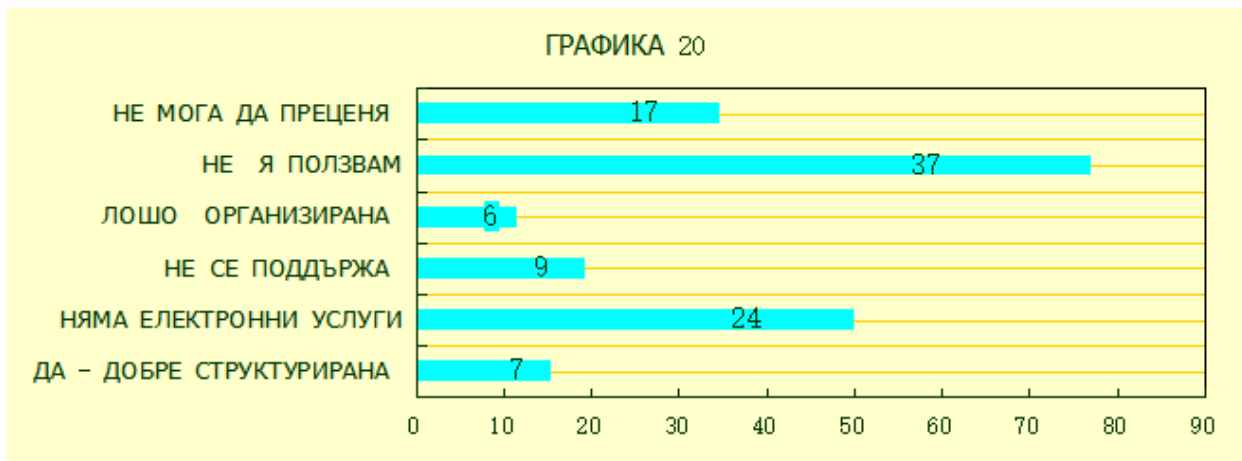
	АЛТЕРНАТИВНИ ОТГОВОРИ	БРОЙ ОТГОВОРИ	ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ
1	ЕДИН МЕСЕЦ	79	73
2	ДВА МЕСЕЦА	15	14
3	ТРИ МЕСЕЦА	3	3
4	НЕ ДАЛИ ОТГОВОР	6	6
5	ДРУГ	5	5
	ОБЩО:	108	100 %

27 Въпрос - Мислите ли, че Интернет страницата на Районен съд - Русе, предоставя необходимата информация и по адекватен начин?

ТАБЛИЦА 30

	АЛТЕРНАТИВНИ ОТГОВОРИ	БРОЙ ОТГОВОРИ	ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ
1	ДА - ДОБРЕ СТРУКТУРИРАНА , С НАЛИЧИЕ НА ДОСТАТЪЧНА ИНФОРМАЦИЯ	8	7
2	ДА, В ИЗВЕСТНА СТЕПЕН - НЕ СЕ ПРЕДЛАГАТ УСЛУГИ ПО ЕЛЕКТРОНЕН ПЪТ	26	24
3	НЕ СЕ ПОДДЪРЖА В АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ	10	9
4	НЕ - ЛОШО ОРГАНИЗИРАНИ СЕКТОРИ С ОСКЪДНА ИНФОРМАЦИЯ	6	6
5	НЕ Я ПОЛЗВАМ	40	37
6	НЕ МОГА ДА ПРЕЦЕНЯ	18	17
	ОБЩО:	108	100 %

28 Въпрос - Според Вас, с коя от посочените нови възможности е изключително важно да се обогати Интернет страницата на съда?

Забележка: Допуска се повече от един отговор

ТАБЛИЦА 31

	АЛТЕРНАТИВНИ ОТГОВОРИ	БРОЙ ОТГОВОРИ	ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ
1	ПОРТАЛ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ЕЛЕКТРОННИ УСЛУГИ	38	19
2	СПРАВКИ ПО СЪДЕБНИ ДЕЛА В on-line РЕЖИМ	44	22
3	РАЗРАБОТВАНЕ НА ЧУЖДООЗИКОВА ВЕРСИЯ	2	1
4	ПРЕССЪОБЩЕНИЯ, СВЪРЗАНИ, С ДЕЛА, С ВИСОК ОБЩЕСТВЕН ИНТЕРЕС	32	16
5	СПИСЪК НА СЪДЕБНИТЕ ЗАСЕДАТЕЛИ, С КРАТКА БИОГРАФИЧНА ИНФОРМАЦИЯ	15	8
6	ПЛАЩАНЕ НА СЪДЕБНИ ТАКСИ ПО	37	19

	ЕЛЕКТРОНЕН ПЪТ, ЗА ИЗБЯГВАНЕ НА БАНКОВИТЕ КОМИСИОННИ		
7	НЕ МОГА ДА ПРЕЦЕНЯ	29	15
8	НЕ ДАЛИ ОТГОВОР	2	1
	ОБЩО:	199	100 %

Забележка:

Относителният дял в проценти е на базата на броя на дадените отговори, а не на база на анкетираните лица!

29 Въпрос - Според Вас, кои от посочените изисквания за специализирана работа на съда по отношение на детското правосъдие и други уязвими групи от хора, не е присъща на Районен съд - Русе?

Забележка: Допуска се повече от един отговор

ТАБЛИЦА 32

	АЛТЕРНАТИВНИ ОТГОВОРИ	БРОЙ ОТГОВОРИ	ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ
1	ПРИЛАГАНЕТО НА ЕДИННИ ДЪРЖАВНИ СТАНДАРТИ ЗА ПОДГОТОВКА И ПОДБОР НА МАГИСТРАТИ ЗА РАБОТА С МАЛОЛЕТНИ И НЕПЪЛНОЛЕТНИ	1 7	10
2	СПЕЦИАЛИЗИРАНА ПОДГОТОВКА НА МАГИСТРАТИ ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ НА ДЕЛА С НЕНАВЪРШИЛИ ПЪЛНОЛЕТНИЕ УЧАСТНИЦИ	20	12
3	РАЗПИТЪТ НА ДЕЦА ДА СЕ ИЗВЪРШВА НЕ В СЪДЕБНАТА ЗАЛА, А В КАБИНЕТИТЕ НА МАГИСТРАТИТЕ, ЗА ДА СЕ ПРЕОДОЛЕЕ СТРЕСА ИМ	2 3	14
4	ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ПРИСЪСТВИЕ НА ПСИХОЛОГ ПО ВРЕМЕ, НА ПРОЦЕС, С УЧАСТИЕТО НА ДЕЦА	22	13
5	ПРОВЕЖДАНЕ НА СЪДЕБНИ ЗАСЕДАНИЯ БЕЗ ПРИСЪСТВИЕТО НА РОДИТЕЛИ, КОГАТО ИНТЕРЕСИТЕ НА ДЕЦАТА ГО НАЛАГАТ	8	5
6	БЕЗПРОБЛЕМЕН ДОСТЪП ДО СГРАДАТА НА СЪДА ЗА УЯЗВИМИ ГРУПИ ОТ ХОРА И ТАКИВАС ФИЗИЧЕСКИ УВРЕЖДАНИЯ	11	7
7	НАСРОЧВАНЕ НА ДЕЛА С УЧАСТИЕТО НА ХОРА С ТРАЙНИ УВРЕЖДАНИЯ В СЪДЕБНИЗАЛИ НА ПЪРВИЯ ЕТАЖ	11	7
8	ОБЯВЯВАНЕТО НА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СТОЙНОСТТА НА СЪДЕБНИТЕ ТАКСИ И БАНКОВИТЕ КОМИСИОННИ НА ВИДНО МЯСТО В КОРИДОРИТЕ НА СЪДЕБНАТА	1 2	7

	ПАЛАТА		
9	НЕ МОГА ДА ПРЕЦЕНЯ	37	22
10	НЕ ДАЛИ ОТГОВОР	5	3
	ОБЩО:	166	100 %

Забележка: Относителният дял в проценти е на базата на броя на дадените отговори, а не на база на анкетираните лица!

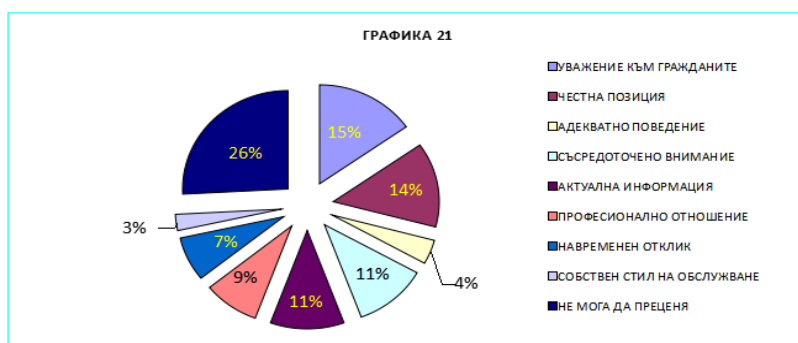
30 Въпрос - **Направете Вашата обобщаваща оценка, кои от стандартите за обслужване на граждани се пренебрегват от магистратите и съдебните служители в Районен съд - Русе?**

Забележка: Допуска се повече от един отговор

ТАБЛИЦА 33

	АЛТЕРНАТИВНИ ОТГОВОРИ	БРОЙ ОТГОВОРИ	ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ
1	РАВНОСТОЙННО УВАЖЕНИЕ СПРЯМО ВСИЧКИ ГРАЖДАНИ	23	15
2	НЕУТРАЛНА И ЧЕСТНА ПОЗИЦИЯ СПРЯМО ВСЕКИ	21	14
3	АДЕКВАТЕН ВЪНШЕН ВИД И ПОВЕДЕНИЕ НА МАГИСТРАТИТЕ И СЪДЕБНИТЕ СЛУЖИТЕЛИ	6	4
4	СЪСРЕДОТОЧЕНО ВНИМАНИЕ КЪМ ГРАЖДАНИТЕ	17	11
5	ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ТОЧНА И АКТУАЛНА ИНФОРМАЦИЯ	17	11
6	ПРОФЕСИОНАЛНО ОТНОШЕНИЕ	13	9
7	НАВРЕМЕНЕН ОТКЛИК	11	7
8	СОБСТВЕН СТИЛ НА ОБСЛУЖВАНЕ	4	3
9	НЕ МОГА ДА ПРЕЦЕНЯ	34	23
10	НЕ ДАЛИ ОТГОВОР	5	3
	ОБЩО:	151	100 %

Забележка: Относителният дял в проценти е на базата на броя на дадените отговори, а не на база на анкетираните лица!

1. КОНСТАТАЦИИ

Кръгът от въпроси е предназначен за установяване на обобщената оценка, която гражданите дават с отговорите си, относно работата на съдебната администрация, респ. на качеството на административното обслужване в Районен съд - Русе.

Въпрос 20 "Бил ли сте потребител на административна услуга" цели отсяването на онези от анкетиранияте граждани, които са взаимодействали със съда като потребители на административна услуга, тъй като именно те са в правото си да дават оценка поради непосредствените си впечатления. Тези граждани са **64 %** от общия дял на анкетиранияте, което придава значителна представителност на изследваната съвкупност. За останалата част от **36 %**, които не са били потребители на административна услуга, се предполага, че са импровизирали отговорите си, тъй като няма как да формират собствена оценка. При анализа на отговорите установихме, че една голяма част от тези граждани са отговаряли на общо основание на **въпроси 21, 22 и 23**. Разбира се, ние не можем да пренебрегнем мнението им и сме го включили в нашия анализ.

В същото време, граждани - потребители на административни услуги, на **въпрос 21** за поставяне на **обща оценка на качеството на административното обслужване** в Районния съд - Русе са дали отговор, че **не са в състояние да преценят**. В диапазона на позитивната оценка **/отлично, много добро и добро/** попадат **31 %** от отговорите. Като прибавим и тези **24 %** с отговор **"Удовлетворяващо"** събираме един много добър резултат, който откроява **високо качество** на организацията и процесите по предоставянето на административни услуги в съда, според гражданите..

Отношението на съдебните служители към гражданите е отделен компонент на качествено обслужване. **38 %** определят отношението на съдебните служители спрямо гражданите като **строго индивидуално**, изведено като функция от **личностните им качества**.

Малко противоречиво спрямо високата оценка е определението за **формално и нелюбезно отношение**, съдържащо се в отговорите на **една четвърт** от респондентите.

Друга неотменима част на всеки административен процес са документите. В обсега на нашето изследване бе качеството на формулярите, с които се заявява дадена

УСЛУГА И НАБОРА ОТ СЪПЪСТВАЩИ ДОКУМЕНТИ, КОИТО СЕ ИЗИСКВАТ ОТ СТРАНА НА СЪДЕБНАТА АДМИНИСТРАЦИЯ.

ЕДНА ПЕТА /20 %/ ОТ ОТГОВОРИТЕ СА, ЧЕ ТЕЗИ ФОРМУЛЯРИ СА ОПРОСТЕНИ И ЛЕСНИ ЗА ПОПЪЛВАНЕ И САМО 9 % СМЯТАТ, ЧЕ СА СЪС СЛОЖНА И НЕДОСТЪПНА СТРУКТУРА.

ПРОБЛЕМ Е МОЖЕ БИ ТОВА, ЧЕ СЕ ИЗИСКВАТ ПРЕКАЛЕНО МНОГО СПЪСТВАЩИ ДОКУМЕНТИ **/22 % ОТ ОТГОВОРИТЕ/**. ТОВА Е ПРОБЛЕМ НА ЦЯЛАТА НИ ДЪРЖАВНА АДМИНИСТРАЦИЯ И ОСТАВА НАДЕЖДАТА, ЧЕ ЩЕ БЪДЕ ПРЕОДОЛЯН ЧРЕЗ ВЪВЕЖДАНИТО НА ЕЛЕКТРОННИ УСЛУГИ.

ВЪПРОС 24 ИЗИСКВА ОБЩЕСТВЕНА ОЦЕНКА НА ОРГАНИЗАЦИЯТА НА СЪДЕБНИТЕ ДЕЛА.

РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ АНКЕТАТА ОПРЕДЕЛЯТ ПРОТИВОРЕЧИВА ОЦЕНКА НА ОРГАНИЗАЦИЯТА.

НИТО ЕДИН ОТ РЕСПОНДЕНТИТЕ НЕ Е ОТГОВОРИЛ, ЧЕ ОРГАНИЗАЦИЯТА Е **ИЗЦЯЛО ЕФЕКТИВНА**, **ЕДНА ЧЕТВЪРТ** Я ОПРЕДЕЛЯТ КАТО **ЕФЕКТИВНА В ГОЛЯМА СТЕПЕН**, **27 % - КАТО ЕФЕКТИВНА В НЕЗАДОВОЛИТЕЛНА СТЕПЕН**.

ЕДИН ЗЛОБОДНЕВЕН ПРОБЛЕМ Е **ОТЛАГАНЕТО НА СЪДЕБНИТЕ ДЕЛА** И ПРИЧИНИТЕ ЗА ТОВА. ПРОБЛЕМЪТ Е СВЪРЗАН С БАВНОТО СЪДОПРОИЗВОДСТВО И ПРЕКАРАН ПРЕЗ ГЛЕДНАТА ТОЧКА НА ГРАЖДАНИТЕ ЗАСИЛВА ОБЩЕСТВЕНИЯ НЕГАТИВИЗЪМ СПРЯМО СЪДЕБНАТА СИСТЕМА.. ИНТЕРЕСЕН ЩЕ БЪДЕ ПАРАЛЕЛА С МНЕНИЕТО НА МАГИСТРАТИТЕ, КОЕТО ЩЕ ИЗЛЕЗЕ ОТ ДРУГОТО ПАРАЛЕЛНО ПРОУЧВАНЕ.

ЗА ПРИЧИНИТЕ, ГРАЖДАНИТЕ ОТГОВАРЯТ ТАКА: **22 %** - ПОРАДИ НЕЯВЯВАНЕ НА СВИДЕТЕЛИ, **19 %** - ПОРАДИ НЕЯВЯВАНЕ НА СТРАНА ПО ДЕЛОТО, **18 %** - ПОРАДИ НЕПРЕДСТАВЕНИ В СРОК СЪДЕБНИ ЕКСПЕРТИЗИ И НЕЯВАВАНЕ НА ВЕЩИ ЛИЦА, **16 %** - ПОРАДИ ИСКАНИЯ ЗА СЪБИРАНЕ И ПРЕДСТАВЯНЕ НА НОВИ ДОКАЗАТЕЛСТВА И **9 %** - ПОРАДИ НЕПРАВИЛНО ПРИЗОВАВАНЕ НА СТРАНИТЕ ПО ДЕЛОТО. РАВНОМЕРНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПРИЧИНИТЕ, КОЕТО ГИ ПРАВИ НАПЪЛНО ДОСТОВЕРНИ. **ТОВА ОЗНАЧАВА, ЧЕ ПРОБЛЕМЪТ Е КОМПЛЕКСЕН И ТРУДНО РЕШИМ.**

ПРИЕМЛИВИЯТ СРОК ЗА НАСРОЧВАНЕ НА НОВО СЪДЕБНО ЗАСЕДАНИЕ Е ОПРЕДЕЛЕН ОТ **73 %** ОТ ГРАЖДАНИТЕ НА **ЕДИН МЕСЕЦ**. КАТЕГОРИЧНА ПОЗИЦИЯ, КОЯТО НЕ СЕ НУЖДАЕ ОТ КОМЕНТАР. ИМА И ЕКЗОТИЧНИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ - ЕДНА СЕДМИЦА, ПЕТ РАБОТНИ ДНИ, ДА СЕ СЪГЛАСУВА СЪС СТРАНИТЕ И ДРУГИ.

ВЪПРОСИ 27 И 28 СА ПРЕДНАЗНАЧЕНИ ЗА ОЦЕНКА НА ФУНКЦИОНАЛНОСТТА НА ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦАТА НА СЪДА. ЗА СЪЖАЛЕНИЕ **37 %** ОТ АНКЕТИРАНИТЕ ЛИЦА СА ОБЯВИЛИ, ЧЕ НЕ Я ПОЛЗВАТ. ТОВА Е МАЛКО СТРЕСКАЩО В ЕРАТА НА ЕЛЕКТРОННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ И НАРАСВАЩАТА ТЕНДЕНЦИЯ ЗА ТОТАЛНО ПРЕМИНАВАНЕ КЪМ ЕЛЕКТРОННО УПРАВЛЕНИЕ. ТОЗИ

ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ НА НЕПОЛЗВАЛИТЕ ЕЛЕКТРОННАТА СТРАНИЦА НА ФОНА НА ПОВЕЧЕ ОТ ПОЛОВИНАТА ОТ АНКЕТИРАНИТЕ СЪС ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ Е ПРИТЕСНИТЕЛЕН.

ОТНОСНО ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА ОБОГАТЯВАНЕ НА ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦАТА, КОИТО БИХА УВЕЛИЧИЛИ НЕЙНАТА ФУНКЦИОНАЛНОСТ ИМА РАЦИОНАЛНИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ. НАЙ-ВИСОК Е ДЕЛЪТ НА ТЕЗИ, КОИТО ИСКАТ СПРАВКИ ПО СЪДЕБНИТЕ ДЕЛА В **ON-LINE РЕЖИМ /22 %/**. ПРЕДОСТАВЯНЕТО НА **ЕЛЕКТРОННИ УСЛУГИ**, ЧРЕЗ СПЕЦИАЛИЗИРАН ПОРТАЛ И ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА **ПЛАЩАНЕ НА СЪДЕБНИ ТАКСИ ПО ЕЛЕКТРОНЕН ПЪТ** Е ЖЕЛЕНИЕ НА ПО 19 % ОТ ГРАЖДАНИТЕ.

ДЕТСКОТО ПРАВОСЪДИЕ Е ВЪВ ФОКУСА НА **ВЪПРОС 29**. АЛТЕРНАТИВНИТЕ ОТГОВОРИ НЕ СЕ САМОИЗКЛЮЧВАТ. ПРЕДЛОЖЕНИ СА ВАРИАНТИ НА ОТГОВОРИ, КОИТО ИНИЦИИРАТ ДОБРИ ПРАКТИКИ И ВСЯКА ОТ ТЯХ БИ МОГЛА УСПЕШНО ДА СЕ ВПИШЕ В РАБОТАТА НА СЪДА.

ПОСЛЕДНИЯТ **30 ВЪПРОС** ИЗИСКВА ОТ ГРАЖДАНИТЕ ЕДНА **ОБОБЩАВАЩА ОЦЕНКА** НА ПРЕНЕБРЕГВАНИТЕ ОТ МАГИСТРАТИТЕ И СЪДЕБНИТЕ СЛУЖИТЕЛИ **СТАНДАРТИ ЗА ДОБРО ОБСЛУЖВАНЕ**. РАВНОМЕРНО Е РАЗПРЕДЕЛЕНИЕТО НА РАЗЛИЧНИТЕ ОТГОВОРИ, ПРЕДОСТАВЕНИ ОТ ГРАЖДАНИТЕ, НО ЕДНО Е ЯСНО - НИТО ЕДИН ОТ ТЯХ НЕ ТРЯБВА ДА БЪДЕ ПРЕНЕБРЕГВАН И ВСИЧКИ ТЕ, МОГАТ ДА ФОРМИРАТ ЕДИН **КАЧЕСТВЕН МОДЕЛ НА КОМПЛЕКТНО ОБСЛУЖВАНЕ**.

2. ИЗВОДИ

2.1. ГРАЖДАНИТЕ **ЧЕСТО ВЗАИМОДЕЙСТВАТ** СЪС СЪДА, В КАЧЕСТВОТО СИ НА ПОТРЕБИТЕЛИ НА АДМИНИСТРАТИВНИ УСЛУГИ.

2.2. ГРАЖДАНИТЕ ДАВАТ **ЗАДОВОЛИТЕЛНА ОЦЕНКА** НА КАЧЕСТВОТО НА АДМИНИСТРАТИВНОТО ОБСЛУЖВАНЕ.

2.3. ГРАЖДАНИТЕ ПОСТАВЯТ ПОД СЪМНЕНИЕ НАЛИЧИЕТО НА **РАВНОСТОЙНО ОТНОШЕНИЕ** ОТ СТРАНА НА СЛУЖИТЕЛИТЕ, СПРЯМО ГРАЖДАНИТЕ. ТЕ ДОРИ СЧИТАТ, ЧЕ РАЗЛИЧНИТЕ СЛУЖИТЕЛИ СЕ ОТНАСЯТ ПО РАЗЛИЧЕН НАЧИН С ТЯХ, В ЗАВИСИМОСТ ОТ ЛИЧНОСТНИТЕ КАЧЕСТВА, КОИТО ТЕ ПРИТЕЖАВАТ.

2.4. ПРЕТЕНЦИИТЕ, КОИТО ГРАЖДАНИТЕ ИЗТЪКВАТ ПО ОТНОШЕНИЕ НА **ФОРМУЛЯРИТЕ ЗА ЗАЯВЯВАНЕ НА ДАДЕНА УСЛУГА** СА ОТНОСНО НАЛИЧИЕТО НА ЕДНИ И СЪЩИ ДАННИ ЗА ВПИСВАНЕ В ТЯХ И ИЗСКВАЩИЯТ СЕ, СПОРЕД ТЯХ, ГОЛЯМ БРОЙ СЪПЪСТВАЩИ ДОКУМЕНТИ.

2.5. ОРГАНИЗАЦИЯТА НА СЪДЕБНИТЕ ЗАСЕДАНИЯ ГРАЖДАНИТЕ ОПРЕДЕЛЯТ КАТО **ЕФЕКТИВНА**. ЕСТЕСТВЕНО НАЛИЧИЕТО НА МНОГОТО ПРИЧИНИ ЗА ОТЛАГАНЕ НА ДЕЛАТА И ГОЛЕМИЯТ БРОЙ ОТЛОЖЕНИ ДЕЛА Е ПРИТЕСНИТЕЛЕН ЗА ТЯХ. ПРИЕМЛИВИЯТ СРОК ЗА НАСРОЧВАНЕ НА НОВО ДЕЛО, ПОСОЧЕН ОТ ГРАЖДАНИТЕ Е **ЕДИН МЕСЕЦ**.

2.6. **ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦАТА** Е ОЦЕНЕНА КАТО СРАВНИТЕЛНО ФУНКЦИОНАЛНА И ПОЛЕЗНА, НО ЗА СЪЖАЛЕНИЕ МАЛКО ОТ ГРАЖДАНИТЕ Я ИЗПОЛЗВАТ. ПРЕДЛОЖЕНИЯТА ЗА НЕЙНОТО УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ СА В ПОСОКА ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА ПОРТАЛ ЗА ЕЛЕКТРОННИ УСЛУГИ И ОБОГАТЯВАНЕ С НЯКОИ НОВИ РУБРИКИ - СПРАВКИ ПО СЪДЕБНИТЕ ДЕЛА, ПУБЛИКУВАНЕ НА ПРЕССЪОБЩЕНИЯ ЗА ДЕЛА С ВИСОК ОБЩЕСТВЕН ИНТЕРЕС И ПЛАЩАНЕ НА СЪДЕБНИ ТАКСИ ПО ЕЛЕКТРОНЕН ПЪТ.

2.7. При **СПЕЦИАЛИЗИРАНАТА СИ РАБОТА** ПО ДЕТСКОТО ПРАВОСЪДИЕ И ДРУГИТЕ УЯЗВИМИ ГРУПИ ОТ НАСЕЛЕНИЕТО, Районният съд - Русе, не покрива основни характеристики. Приоритетно гражданите ги подреждат така - разпитът на деца да се извършва в кабинетите на магистратите, а не в съдебната зала; задължително присъствие на психолог по време на процес с участието на деца; специализирана подготовка на магистратите за разглеждане на специални дела с ненавършили пълнолетие участници и други.

2.8. Гражданите посочват **РЕДИЦА СТАНДАРТИ**, които се пренебрегват от магистратите и съдебните служители при изпълнение на функционалните им задължения - равностойното уважение спрямо всички граждани; неутрална и честна позиция спрямо всеки, предоставяне на точна и достоверна информация, професионално отношение и не на последно място - адекватен външен вид.

3. ПРЕПОРЪКИ

3.1. РАЗРАБОТВАНЕ НА ЯСНО И ТОЧНО РЕГЛАМЕНТИРАНИ ПРАВИЛА И ПРОЦЕДУРИ ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ И КОНСУЛТИРАНЕ.

3.2. ИЗДАВАНЕ НА **НАРЪЧНИК** /във формата на брошура, достъпна за гражданите в съда/ с кратко описание на това, как да започнем и водим съдебно дело, какъв е замисълът на правосъдието и какви са правата и задълженията на гражданите в съдебен спор е **ДОБРА ПРАКТИКА**.

3.3. **ТЕХНОЛОГИЧНА МОДЕРНИЗАЦИЯ**, ЧРЕЗ РАЗРАБОТВАНЕ НА РЕСУРСНО ОСИГУРЕН ПЛАН ЗА ИНФОРМАЦИОННО, ТЕХНОЛОГИЧНО И ТЕХНИЧЕСКО ПРЕОБОРУДВАНЕ НА СЪДА. НАСЪРЧАВАНЕ НА ГРАЖДАНИТЕ ДА ИЗПОЛЗВАТ СЪВРЕМЕННИ КАНАЛИ ЗА КОМУНИКАЦИЯ И ПОЛЗВАНЕ НА УСЛУГИ. ТОВА МОЖЕ ДА СЕ ОСЪЩЕСТВИ ЧРЕЗ ПРЕЦЕЗИРАНЕ НА СТРУКТУРАТА И СЪДЪРЖАНИЕТО НА ИНТЕРНЕТ СТРАНАЦИТА НА СЪДА И ЕВЕНТУАЛНО ПРЕЗ **ПОРТАЛ ЗА ЕЛЕКТРОННИ УСЛУГИ**.

3.4. ФОРМИРАНЕ НА СПЕЦИАЛИЗИРАНИ СЪДЕБНИ СЪСТАВИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ЕФЕКТИВНО ДЕТСКО ПРАВОСЪДИЕ.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА ОЦЕНКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОУЧВАНЕТО

1. Като цяло, проучването е проведено **ПРОФЕСИОНАЛНО И МЕТОДИЧНО**.

2. НАПРАВЕН Е СПОЛУЧЛИВ ОПИТ ЗА ИЗСЛЕДВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНТО МНЕНИЕ, КАТО СА ОБХВАНАТИ ДОСТАТЪЧЕН КАТО БРОЙ И СОЦИАЛНА СТРУКТУРА ГРАЖДАНИ, КОЕТО ПРИДАВА НА ПРОУЧВАНЕТО ВСЕОБХВАТНОСТ И ВИСОКА СТЕПЕН НА ОБЕКТИВНОСТ.

3. ФАКТЪТ, ЧЕ ЗА ЕДИН МЕСЕЦ ТОЛКОВА ГРАЖДАНИ СА ИЗРАЗИЛИ ОТНОШЕНИЕ, ЧРЕЗ УЧАСТИЕТО СИ В АНКЕТАТА ПОКАЗВА, ЧЕ В ТОЗИ КОМПОНЕНТ НА ПУБЛИЧНАТА КОМУНИКАЦИЯ СЪЩЕСТВУВА ПОТЕНЦИАЛ, КОЙТО ОПТИМАЛНО МОЖЕ ДА СЕ ИЗПОЛЗВА, КАТО СРЕДСТВО ЗА ПОВИШАВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНТО ДОВЕРИЕ КЪМ СЪДЕБНАТА ВЛАСТ И НЕЙНИТЕ ОРГАНИ.

4. АНКЕТНОТО ПРОУЧВАНЕ НА ПРАКТИКА ПОТВЪРЖДАВА ОБЩОИЗВЕСТНИТЕ ФАКТИ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ОБЩЕСТВЕНТО ДОВЕРИЕ КЪМ СЪДА. НЯМА ИЗНЕНАДИ И В ОТГОВОРИТЕ РАЗКРИВАЩИ МНЕНИЕТО НА ГРАЖДАНИТЕ ЗА ПРИЧИНИТЕ, КОИТО ПРЕДПОСТАВЯТ НИСКОТО ОБЩЕСТВЕНО ДОВЕРИЕ.

5. ДОЛОВЕНИ СА ЯВНИ ТЕНДЕНЦИИ И ПРОБЛЕМИ ПРИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО НА ГРАЖДАНИТЕ СЪС СЪДА. СПЕЦИАЛНО ОТБЕЛЯЗВАМЕ, ЧЕ ПОДОБНИ ОБЩЕСТВЕНИ ПРОУЧВАНИЯ, БАЗИРАНИ САМО НА РЕЗУЛТАТИ ОТ МНЕНИЯТА НА ГРАЖДАНИ, НЕ БИВА ДА СЕ ПРИЕМАТ КАТО АБСОЛЮТНО МЕРОДАВНИ, ПОРАДИ ТОВА, ЧЕ НЕ ВСИЧКИ АНКЕТИРАНИ ЛИЦА ПРИТЕЖАВАТ ДОСТАТЪЧНА СТЕПЕН НА ИНТЕЛЕГЕНТНОСТ И СПОСОБНОСТ ЗА ВЯРНА ОЦЕНКА, СЪЩЕСТВУВА НАТРАПЕНО НЕДОВЕРИЕ КЪМ СЪДЕБНИТЕ ОРГАНИ, А В ИЗВЕСТНА СТЕПЕН И ЧАСТИЧНО БЕЗРАЗЛИЧИЕ ОТ СТРАНА НА ГРАЖДАНИТЕ.

6. ГОЛЯМА ЧАСТ ОТ УСТАНОВЕНИТЕ КОНСТАТАЦИИ ЦИРКУЛИРАТ ПОСТОЯННО В ОБЩЕСТВЕНТО И МЕДИЙНОТО ПРОСТРАНСТВО, СЕ ПРИЕМАТ ОТ ГРАЖДАНИТЕ ЗА БЕЗПОСПОРЕН ФАКТ И НЕ СЕ ПОДЛАГАТ НА СЪМНЕНИЕ.

7. УМИШЛЕНО ИЗСЛЕДВАНЕТО Е С ОБЩА НАСОЧЕНОСТ ПО ОТНОШЕНИЕ ОБХВАТА НА ИЗСЛЕДВАНАТА СЪВКУПНОСТ - АНКЕТИРАНИ СА И ГРАЖДАНИ, КОИТО НЕ СА БИЛИ СТРАНА ПО СЪДЕБНО ДЕЛО И НЕ СА ПОЛЗВАЛИ АДМИНИСТРАТИВНА УСЛУГА, ТЪЙ КАТО Е ВЪЗМОЖНО ДА СА ИМАЛИ КОНТАКТ СЪС СЪДА И В ДРУГО ПРОЦЕСУАЛНО КАЧЕСТВО.

ОСНОВНИ ПРЕПОРЪКИ:

1. ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОСТОЯННО ВИСОКО КАЧЕСТО НА АДМИНИСТРАТИВНОТО ОБСЛУЖВАНЕ ПРИ ИЗПОЛЗВАНЕ НА СЪВРЕМЕННИ ИНФОРМАЦИОННИ И КОМУНИКАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ. ПРЕДПРИЕМАНЕ НА ДЕЙСТВИЯ ЗА ПОСТЕПЕННО ВЪВЕЖДАНЕ НА ЕЛЕКТРОННИ УСЛУГИ В СЪОТВЕТСВИЕ СЪС СТРАТЕГИЯТА НА ПРАВИТЕЛСТВОТО ЗА ЕЛЕКТРОННО УПРАВЛЕНИЕ.

2. ПОДДЪРЖАНЕ НА ВИСОК ПРОФЕСИОНАЛИЗЪМ И КОМПЕТЕТНОСТ НА СЛУЖИТЕЛИТЕ В АДМИНИСТРАЦИЯТА.

3. РАЗРАБОТВАНЕ НА НОВА МЕДИЙНА ПОЛИТИКА С ПО-ГОЛЯМА ЦЕЛЕНАСОЧЕНОСТ КЪМ ГРАЖДАНИТЕ И ОСТАНАЛИТЕ СТРУКТУРИ НА ГРАЖДАНСКОТО ОБЩЕСТВО. ДА СЕ ПРЕЦЕНИ ТИПА ИНФОРМАЦИЯ, КОЯТО ТЪРСЯТ ГРАЖДАНИТЕ И ДА СЕ ПРЕЦЕЗИРА ДАЛИ СТАВА ВЪПРОС ЗА МЕДИЙНО ОТРАЗЯВАНЕ НА ДЕЙНОСТА НА СЪДА ИЛИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА КОНКРЕТНА ИНФОРМАЦИЯ, СВЪРЗАНА С НЕГОВАТА КОМПЕТЕТНОСТ И ПРАКТИЧЕСКА ИНФОРМАЦИЯ, КАСАЕЩА ГРАЖДАНИТЕ КАТО ПОТЕНЦИАЛНИ УЧАСТНИЦИ В ДОСЪДЕБНАТА И СЪДЕБНАТА ФАЗА НА ПРОЦЕСА.

4. ЕКСПЕРТНО УКРЕПВАНЕ НА КАПАЦИТЕТА НА СЪДА В ОБЛАСТТА НА ПУБЛИЧНАТА КОМУНИКАЦИЯ, ПРОВЕЖДАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНИ СОЦИОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ, КОИТО ДА ИЗСЛЕДВАТ И АНАЛИЗИРАТ В ДЪЛБОЧИНА ОБЩЕСТВЕНИТЕ НАГЛАСИ.

КЪМ РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОВЕДЕНОТО ОБЩЕСТВЕНО ПРОУЧВАНЕ СМЕ ПРИБАВИЛИ НАШАТА ЕКСПЕРТИЗА И ПРОФЕСИОНАЛЕН ОПИТ В ОБЛАСТТА НА УПРАВЛЕНИЕТО, АДМИНИСТРАТИВНИЯ ПРОЦЕС И СОЦИОЛОГИЯТА